

ยิ่งทำให้การท่องเที่ยวชบเซา ถ้าประกาศให้เป็นเขตภัยพิบัติทุกภาคส่วนจะได้ช่วยกัน
นำงบประมาณมาช่วยเหลือ รวมถึงการท่องเที่ยวด้วย นอกจากนี้ยังได้นิ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือ
ฝุ่นละอองอีกด้วย ก่อนจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลผู้ฟ้องคดีไม่เคยส่งหนังสือให้หน่วยงานราชการ
ดำเนินการให้จังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการแก้ไข เนื่องจากมีองค์กรเอกชนหลายหน่วยงานได้ยื่น
แทนแล้วจึงไม่จำเป็นต้องยื่น ตามหลักวิญญูชนในฐานะผู้ปกครองย่อมทราบดีว่าสถานการณ์
แบบนี้ควรแก้ไขอย่างไร ไม่ใช่เพิกเฉยต่อเหตุการณ์เอาตัวรอดไปวัน ๆ ปล่อยให้คนและสิ่งมีชีวิต
ที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ต้องสูดดมกลุ่มควันหรือฝุ่นละออง ซึ่งสะสมต่อไปก็จะเป็นมะเร็ง
ปอดโดยไม่ได้สูบบุหรี่ช้กมวนก็เป็นมะเร็งปอดได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนและประชาชนที่อาศัยอยู่
ในจังหวัดเชียงใหม่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕
ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นทุกปี ถ้าหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ จึงนำคดี
มาฟ้องต่อศาลโดยยื่นทางระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาและคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตรทำฝนหลวงเพื่อ
ดับควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ถ้าทำฝนจะทำให้ฝุ่นบรรเทาเบาบางลงได้

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่ที่มีปัญหาเป็น
เขตภัยพิบัติทั้งจังหวัด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีอย่างนึ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕
ไมครอน (PM2.5)

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อย่างนึ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕
ไมครอน (PM2.5) โดยทำเป็นวาระแห่งชาติอันดับหนึ่งในการแก้ไขปัญหา

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติตามหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาควันหรือ
ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ให้หมดสิ้นไป (ของทุกปี) โดยจัดทำประกาศ
เขตจังหวัดเชียงใหม่เป็นเขตภัยพิบัติเพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถใช้งบประมาณของตนเองมาใช้ได้

ศาลมีคำสั่งลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงและให้การว่า กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำ
แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นแผนกำหนด
ทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศไปสู่เป้าหมายเดียวกัน
อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ
และภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน เพื่อให้ทุกภาคส่วนจัดการความเสี่ยง
จากสาธารณภัยอย่างบูรณาการ จึงกำหนดให้แผนมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (๑) เพื่อเป็นกรอบ

/แนวคิด...

แนวคิดในการปฏิบัติให้แก่หน่วยงานทุกภาคส่วน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อย่างบูรณาการเป็นระบบและมีทิศทางเดียวกัน (๒) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและทิศทางการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยและสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดทำแผนทุกระดับเพื่อให้ การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดผลสัมฤทธิ์ (๓) เพื่อพัฒนา ขีดความสามารถการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิมเพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การรู้รับ - ปรับตัว - ฟื้นตัวเร็ว - อย่างยั่งยืน (Resilience) และได้กำหนดบทบาทหน้าที่และ แนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวง และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน ในการดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีหน่วยงานหลัก ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งใน การประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นว่า ปัญหาฝุ่นละอองสูงเกินกว่า ค่ามาตรฐานที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรง ต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปยังจังหวัดอื่นในภูมิภาค อีกด้วย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ส่วนการจัดการกับเหตุสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ซึ่งกำหนดให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเผชิญเหตุกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นใน พื้นที่ และหากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นเกินขีดความสามารถของพื้นที่ องค์กรปฏิบัติในระดับที่ เหนือขึ้นไปจะรับผิดชอบ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ โดยสามารถแบ่งระดับการจัดการ สาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ สาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับที่ ๒ สาธารณภัยขนาดกลาง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ระดับที่ ๓ สาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ และระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจตาม กฎหมาย คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ซึ่งภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นสาธารณภัยระดับที่ ๒ และอยู่ในอำนาจควบคุมสั่งการและบัญชาการของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด

/ซึ่งรัฐบาล...

ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอ รวมทั้งได้ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกลไกหลักในการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามแนวทางข้างต้น ภายใต้มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองอย่างต่อเนื่อง และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน ๗ แนวทาง ภายใต้กรอบ “๑ สื่อสารเชิงรุก ๕ ยุทธศาสตร์ปฏิบัติการ ๑ สร้างการมีส่วนร่วม” และข้อสั่งการของกระทรวงมหาดไทยในการยกระดับปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ดังนี้ (๑) เมื่อสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานในพื้นที่ต่อเนื่องให้พิจารณายกระดับปฏิบัติการตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละอองตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ตามแนวทาง ดังนี้ ระดับที่ ๑ PM2.5 ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หน่วยงานดำเนินการกิจตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ ระดับที่ ๒ PM2.5 ระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หน่วยงานดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ เข้มงวดขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ ส่วนราชการอื่น ๆ สนับสนุนการปฏิบัติ ระดับที่ ๓ PM2.5 ระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เมื่อดำเนินการตามระดับ ๒ แล้ว สถานการณ์ยังมีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัดใช้อำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเข้าควบคุมแหล่งกำเนิดหรือหยุดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ และคณะกรรมการควบคุมมลพิษให้ข้อเสนอแนะ ระดับที่ ๔ PM2.5 มากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และดำเนินการในระดับ ๓ แล้ว สถานการณ์ไม่มีแนวโน้มลดลงให้มีการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษเพื่อพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญห และนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วนเพื่อพิจารณาสั่งการ (๒) เน้นย้ำการบูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วน และสั่งการให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย บังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด ตลอดจนเข้าควบคุมแหล่งกำเนิดหรือหยุดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) รวมทั้งกำกับและติดตามผลการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยเคร่งครัด (๓) ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือประชาชน ตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลหมู่บ้านหรือชุมชน โดยงดการเผาและงดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก

/(PM2.5)...

(PM2.5) พร้อมทั้งสร้างการรับรู้ให้ประชาชนทราบถึงมาตรการ และผลการปฏิบัติของภาครัฐ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ตลอดจนช่องทางในการรับ ความช่วยเหลือจากภาครัฐ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมาย กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการดำเนินการตามอำนาจ หน้าที่ทางปกครองให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเพื่อหาสาเหตุการประทุหม่นหน่วยงาน ที่มีอำนาจหน้าที่ในขณะเกิดปัญหาค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพเกินกว่าค่ามาตรฐานให้เป็นปัจจุบัน การตรวจสอบสภาพพื้นที่ปัญหาในขณะที่ค่ามาตรฐาน ของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเกินกว่ามาตรฐาน การวิเคราะห์ การประเมินผล ติดตามการแก้ไขปัญหาและเกณฑ์การประเมินผลความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่อย่างใด

สำหรับรายละเอียดของค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนด มาตรฐานฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ย ในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป และกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศ โดยทั่วไป ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นเกณฑ์ทั่วไปในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้านอากาศ และเพิ่มระดับการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยคำนึงถึง ความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสถานการณ์คุณภาพอากาศที่ผ่านมา และเพื่อให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระ แห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง” ส่วนค่าฝุ่นละอองที่วัดได้ในพื้นที่เปรียบเทียบกับ ค่าเกณฑ์มาตรฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น จากการตรวจวัดคุณภาพอากาศโดยสถานีตรวจวัด บริเวณศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ ตำบลช้างเผือก และบริเวณโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ตำบลศรีภูมิ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศ โดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ แล้วพบว่า ในจังหวัดเชียงใหม่มีผลการตรวจวัดฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐาน (เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และมีค่าเฉลี่ย รายปีเกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ปรากฏตามตารางแสดงจำนวนวันที่ปริมาณ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน และค่าเฉลี่ยรายปีของ PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่ และตารางแสดงจำนวนวันที่

/ปริมาณ...

ปริมาณ PM2.5 เกินค่ามาตรฐานในจังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงฤดูแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ (มกราคม - ธันวาคม) สำหรับเกณฑ์มาตรฐานนานาชาติที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลก ซึ่งเป็นเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดเกณฑ์คำแนะนำ และค่าเป้าหมายระยะกลาง ๔ ระดับ สำหรับ PM2.5 ดังนี้ ได้กำหนดคำแนะนำสำหรับ PM2.5 โดยค่าเฉลี่ยรายปีไม่ควรเกิน ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยราย ๒๔ ชั่วโมง ไม่ควรเกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเป้าหมายระยะกลาง เพื่อให้เลือกใช้ตามความเหมาะสมตามสถานะเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีของแต่ละประเทศ โดยปัจจุบันยังไม่มีประเทศใดประกาศใช้ค่ามาตรฐานเท่ากับคำแนะนำของ WHO ส่วนสาเหตุการเกิดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่ นั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการเผาในที่โล่ง โดยมีสาเหตุ ดังนี้ การเผาเพื่อหาของป่า ล่าสัตว์ การเผาไร่ เผาพื้นที่เกษตรในป่า การเผานอกป่าและเกิดการลุกลามเข้าสู่พื้นที่ป่า เศรษฐกิจและปัญหาปากท้องของประชาชน เมื่อชาวบ้านไม่มีรายได้และไม่มีทางเลือกจึงมีความจำเป็นต้องเข้าป่าและใช้ประโยชน์จากป่า ปัญหาความขัดแย้ง ทั้งความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน ปัญหาจากการจัดการที่ดินป่าไม้ที่ทำให้ประชาชนไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ปัญหาจากหมอกควันข้ามแดน และปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ อาทิ สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ สำหรับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง” ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อน โดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง ซึ่งรวมถึงภาคเหนือไว้ ๓ มาตรการ โดยแบ่งการดำเนินการเป็นระยะเร่งด่วนหรือช่วงวิกฤตระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) ระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ซึ่งแต่ละมาตรการจะมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักและสนับสนุนไว้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการหรือควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่ โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในช่วงวิกฤตสถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤต ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤต (ธันวาคม - เมษายน) เป็นขั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณ PM2.5 เกินมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยได้กำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วน ระดับที่ ๒ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการต้องดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น ในระดับนี้ ผู้ว่าราชการ

/กรุงเทพมหานคร...

กรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองในการใช้กฎหมายที่มีอยู่ เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ระดับที่ ๔ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง แนวทางปฏิบัติกำหนดให้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งให้ความสำคัญในการควบคุมและลดการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดรวมถึงลดจำนวน แหล่งกำเนิดมลพิษ และ มาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษเป็นการพัฒนาระบบ เครื่องมือ กลไก ในการบริหารจัดการ รวมถึงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และกำหนดแนวทางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในอนาคต โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาระดับมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองโดยเฉพาะในช่วงวิกฤตสถานการณ์ฝุ่นละอองตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมลพิษด้านฝุ่นละออง” ในสถานการณ์วิกฤต ระดับที่ ๔ ดังนี้ (๑) ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๓ สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) พบเกินมาตรฐานจึงต้องยกระดับมาตรการให้เข้มงวดขึ้นเพื่อลดมลพิษที่ระบายออกสู่บรรยากาศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อพิจารณาเรื่องการยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมลพิษด้านฝุ่นละออง” และบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในอำนาจอย่างเข้มงวด ผู้ว่าราชการทุกจังหวัดเป็นคำสั่งเดี่ยว หรือ Single command โดยให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการสร้างความรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชน (๒) ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ พบว่า

/จังหวัด...

จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดพะเยามีค่าฝุ่นละอองสูงขึ้นและเกินค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศและอยู่ในระดับที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยในภาพรวมปริมาณฝุ่นละอองมีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกพื้นที่และยังคงอยู่ในช่วงวิกฤต คณะอนุกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอเพิ่มเติมของกรมควบคุมมลพิษ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (๓) การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นการดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ตามแนวทาง “๔ มาตรการเชิงพื้นที่ ๕ มาตรการบริหารจัดการ” ประกอบด้วย ๔ พื้นที่หลัก ได้แก่ พื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและเขตเมือง และพื้นที่ริมทาง และ ๕ มาตรการบริหารจัดการ ได้แก่ ระบบบัญชาการเหตุการณ์ มาตรการสร้างความตระหนัก มาตรการลดปริมาณเชื้อเพลิง มาตรการจิตอาสาพระราชัฐ และการบังคับใช้กฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ (๔) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกองทัพภาคที่ ๓ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการประชุมถอดบทเรียน เพื่อรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนหารือ วิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหา บังคับความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคเพื่อจัดทำแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษที่มีประสิทธิภาพและตรงจุดอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหอย่างเด็ดขาดและยั่งยืนต่อไป (๕) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ประชุมถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก ในช่วงวิกฤต ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ต่อมาได้เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาเรื่องการเสริมสร้างการรับรู้เรื่องฝุ่นละออง PM2.5 สู่สาธารณะซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง PM2.5 ในช่วงวิกฤต ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ และข้อเสนอด้านการสื่อสารสร้างการรับรู้และความเข้าใจเรื่อง PM2.5 ต่อสาธารณชน โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสื่อสารการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายทิศทาง แผนงาน และประเด็นการสื่อสารประชาสัมพันธ์การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ประสานข้อมูลจากส่วนราชการ เอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสื่อสารประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลที่ต้องแก่ประชาชนในทุกช่องทาง เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพด้านข้อมูลข่าวสารและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ทั้งนี้ (๖) ได้มีการเตรียมยกระดับมาตรการเพื่อรับมือสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ โดยได้จัดทำแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองโดยเฉพาะช่วงวิกฤต (๗) กระทรวง

/ทรัพยากร...

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟฟ้า และการเผาในที่โล่งในพื้นที่ภาคเหนือ ปี ๒๕๖๔ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ โดยเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ให้ความสำคัญกับการป้องกันและการเกิดไฟ ทั้งการเร่งบริหารจัดการเชื้อเพลิง การเก็บขนเศษวัสดุและนำไปใช้ประโยชน์ทดแทนการเผา การรณรงค์สร้างจิตสำนึกและการรับรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเร่งเจรจาภายใต้กรอบข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และระดับพื้นที่ชายแดนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเด็ดขาดและยั่งยืน โดยมีพื้นที่เป้าหมายหลัก ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ (๘) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหา มลพิษด้านฝุ่นละออง” และ “แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหา มลพิษด้านฝุ่นละออง” รวมทั้งแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟฟ้าและการเผาในที่โล่งในพื้นที่ภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พร้อมทั้งได้มีการติดตามตรวจสอบสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 อย่างต่อเนื่องพบว่าจากสถานการณ์ฝุ่นละออง ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในหลายจังหวัดตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ จึงได้เสนอกลไกการสั่งการและมาตรการยกระดับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองต่อคณะอนุกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหา มลภาวะทางอากาศ ต่อมา (๙) ได้มีการจัดการประชุมถอดบทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไฟฟ้า หมอกควันและฝุ่นละอองปี ๒๕๖๔ ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ได้มอบนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการฯ อย่างเต็มที่ โดยขยายผล ปรับปรุง และยกระดับการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากนั้น (๑๐) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเห็นชอบร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหา มลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายใต้หลักแนวคิด “๑ สื่อสาร ๕ ป้องกัน ๓ เฉลียวเหตุ” ประกอบด้วย “๑ สื่อสาร” เพิ่มประสิทธิภาพการรับรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองล่วงหน้า “๕ ป้องกัน” ดังนี้ ๑. ให้ทุกจังหวัดจัดทำแผนแก้ไขปัญห ไฟฟ้า หมอกควันและฝุ่นละอองบรรจุในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ๒. ขยายผลการบริหารจัดการเชื้อเพลิงโดยการเก็บขน (โครงการชิงเก็บ ลดเผา) ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ชุมชน พื้นที่ริมทาง และประยุกต์ใช้แอปพลิเคชันลงทะเบียนบริหารจัดการเชื้อเพลิง ๓. เร่งรัดขับเคลื่อนโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟฟ้า ภายใต้ศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน ๔. สร้างเครือข่ายและอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไฟฟ้า หมอกควัน และ ๕. สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด และพลังงานทางเลือกเพื่อลดปัญหา PM2.5 และ

/“๓ เฉลียวเหตุ”...

“๓ เชนิญเหตุ” ดังนี้ ๑. เพิ่มความเข้มงวดควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดทั้งจากยานพาหนะและภาคอุตสาหกรรม ในเขตเมืองและเขตอุตสาหกรรม ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ป่าธรรมชาติ และ ๓. กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และขยายหมู่บ้านชุมชนชายแดนภายใต้กรอบคณะกรรมการชายแดน (๑๑) รวมถึงมีการหารือเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไฟป่า หมอกควัน (๑๒) โดยที่กรมควบคุมมลพิษได้พิจารณาข่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองโดยเฉพาะในช่วงเกิดสถานการณ์เพื่อควบคุมแหล่งกำเนิด ซึ่งสาระสำคัญของร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดขึ้นภายใต้กรอบ “สื่อสารเชิงรุก ยกระดับปฏิบัติการ สร้างการมีส่วนร่วม” ต่อมา (๑๓) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และเป้าหมายตัวชี้วัดตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๑๔) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ติดตามสถานการณ์และประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ตามแนวทางภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง” และยกระดับมาตรการตามการเปลี่ยนแปลงของ ฝุ่นละออง PM2.5 ในระดับที่ ๑ - ๓ พร้อมทั้งได้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมุ่งเน้น ๓ พื้นที่ ประกอบด้วย พื้นที่เมือง พื้นที่ป่า และพื้นที่เกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม ต้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ พบจุดความร้อนจำนวนมากและพบปริมาณฝุ่นละอองมีค่าเกินมาตรฐาน โดยเฉพาะในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ จึงได้ยกร่าง “การยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต” เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเป็นไปโดยเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง” ในระดับที่ ๔ และกำหนดจัดประชุมศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ (ศกพ.) เพื่อหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้มีมติเห็นชอบ “การยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต” และให้นำเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อไป นอกจากนี้ (๑๕) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเห็นชอบการยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันจากฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤตระยะเร่งด่วนและระยะยาว ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษเสนอ

/และให้เพิ่ม...

และให้เพิ่มเติมมาตรการระยะเร่งด่วนของกระทรวงสาธารณสุขตามความเห็นที่ประชุมและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานต่อไป และมอบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วนเพื่อพิจารณาสั่งการที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป สำหรับการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และให้ความเห็นชอบการกำหนดมาตรการดังกล่าว มีดังนี้ ๑) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบกับการปรับปรุงมาตรฐานค่าควันท้าของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด ตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอ และ ๒) ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบจากการปรับปรุงมาตรฐานค่าความทึบแสงของเขม่าควันจากปล่องเตาเผาศพ ตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอนอกจากนี้ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ชี้แจงว่า แนวโน้มสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ พฤษภาคม ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๗ - ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และสูงกว่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๔ เท่า (ค่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๘ - ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทย ๕ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๐ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๗ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๔ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๓ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)

/และเกณฑ์...

และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๖ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๑๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๘ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ข้อมูลระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖) พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๔ - ๓๖๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๗๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ประมาณ ๒๔ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ตามตารางข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ พฤษภาคม)

สำหรับข้อมูลประชากรได้รับผลกระทบต่อสุขภาพในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ พบว่า (๑) กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรงที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ กลุ่มโรคตาอักเสบ และกลุ่มโรคหัวใจ หลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาข้อมูลการเจ็บป่วยรายเดือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ พบว่า แนวโน้มการเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศเพิ่มสูงขึ้นในเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม (๒) ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ระหว่าง ๑ กรกฎาคม - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓) มีผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ จำนวน ๗๐,๒๕๗ ราย เมื่อพิจารณารายกลุ่มโรคพบว่า กลุ่มโรคที่มีจำนวนอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ จำนวน ๒๗,๕๗๘ ราย รองลงมา ได้แก่ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน ๒๐,๗๓๐ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน ๑๑,๔๓๓ ราย และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด จำนวน ๗,๕๕๗ ราย และมะเร็งปอดจำนวน ๒,๙๕๙ ราย ตามลำดับ อำเภอที่พบการเจ็บป่วยสูงสุด ๕ อันดับแรก คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน ๖,๕๘๘ ราย อำเภอแม่สาย จำนวน ๕,๕๒๙ ราย อำเภอสารภี จำนวน ๓,๓๘๔ ราย อำเภอแม่ริม จำนวน ๓,๓๔๒ ราย และอำเภอจอมทอง จำนวน ๒,๘๘๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ พบว่า มีผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ จำนวน ๒๕๒,๔๙๐ ราย เมื่อพิจารณารายกลุ่มโรค พบว่า กลุ่มโรคที่มีจำนวนอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ จำนวน ๙๗,๒๗๘ ราย รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน ๔,๔๑๖ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน ๔๐,๔๑๔ ราย

/และกลุ่มโรค...

และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด จำนวน ๓๑,๒๑๕ ราย และมะเร็งปอด จำนวน ๑๑,๖๒๖ ราย ตามลำดับ ซึ่งสถานการณ์การเจ็บป่วยจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้ม การเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อำเภอที่พบจำนวนการเจ็บป่วยสูงสุด ๕ อันดับแรก คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน ๒๕,๔๘๗ ราย อำเภอแม่แจ่ม จำนวน ๒๒,๕๕๘ ราย อำเภอแม่ริม จำนวน ๒๐,๒๖๗ ราย อำเภอแม่แตง จำนวน ๑๒,๙๗๘ ราย และอำเภอจอมทอง จำนวน ๘,๔๒๓ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ พบว่า มีผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ จำนวน ๓๐๑,๙๘๙ ราย เมื่อพิจารณา รายกลุ่มโรค พบว่า กลุ่มโรคที่มีจำนวนอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคระบบทางเดินทางเดิน หายใจ จำนวน ๑๔๖,๒๕๗ ราย รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน ๖๗,๓๑๙ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน ๔๒,๐๘๗ ราย และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด จำนวน ๓๔,๕๗๒ ราย และมะเร็งปอดจำนวน ๑๑,๗๕๔ ราย ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มการเจ็บป่วย เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ อำเภอที่พบการเจ็บป่วยสูงสุด ๕ อันดับแรก คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน ๒๖,๓๓๙ ราย อำเภอแม่ริม จำนวน ๒๐,๘๐๒ ราย อำเภอสันป่าตอง จำนวน ๑๐,๒๑๗ ราย อำเภอจอมทอง จำนวน ๗,๘๔๓ ราย และอำเภอฝาง จำนวน ๖,๙๐๖ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ พบว่า มีผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษ ทางอากาศ จำนวน ๑๒๓,๖๕๐ ราย เมื่อพิจารณารายกลุ่มโรค พบว่า กลุ่มโรคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคระบบทางเดินทางเดินหายใจ จำนวน ๕๔,๑๔๖ ราย รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคผิวหนัง อักเสบ จำนวน ๒๗,๗๖๐ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน ๒๑,๑๒๖ ราย และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด จำนวน ๙๗๓ ราย และมะเร็งปอดจำนวน ๔,๗๕๘ ราย ตามลำดับ อำเภอที่มีจำนวนการเจ็บป่วยสูงสุด ๕ อันดับแรก คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน ๑๑,๒๑๑ ราย อำเภอแม่ริม จำนวน ๙,๙๗๖ ราย อำเภอสันป่าตอง จำนวน ๓,๙๗๗ ราย อำเภอจอมทอง จำนวน ๓,๖๕๘ ราย และอำเภอสันทราย จำนวน ๓,๒๒๔ ราย ตามตารางแสดงอัตราป่วยด้วยโรคที่ เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายกลุ่มโรค ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ และตารางแสดงสถานการณ์ข้อมูลการเจ็บป่วยและได้รับผลกระทบต่อ สุขภาพในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายอำเภอ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖

ปัญหาหมอกควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามเกณฑ์ มาตรฐานวัดได้ในพื้นที่เปรียบเทียบกับค่าเกณฑ์มาตรฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และเกณฑ์มาตรฐาน นานาชาติที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลกในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ถือเป็น ปัญหาหมอกควัน ซึ่งฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) หมายถึง ฝุ่นละอองที่มีขนาด เส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ทำให้เข้าสู่ร่างกายได้ถึงปอดและอาจเข้าสู่กระแสเลือดได้

/และก่อให้เกิด...

และก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพทั้งระยะสั้น และผลกระทบต่อสุขภาพระยะยาว โดยระดับความรุนแรงของผลกระทบต่อสุขภาพขึ้นอยู่กับระดับความเข้มข้นของ PM2.5 ระยะเวลาที่รับสัมผัส และลักษณะบุคคล เช่น ความไวต่อมลพิษของแต่ละบุคคล การเจ็บป่วยเดิมและความแข็งแรงของร่างกาย มีผลกระทบต่อสุขภาพระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้ (๑) เมื่อร่างกายรับสัมผัส PM2.5 จะก่อให้เกิดอาการในระยะสั้น เช่น ไอหรือจาม หากมีอาการไอหรือจามแรง ๆ อาจทำให้เส้นเลือดฝอยในจมูกแตก และทำให้ไอเป็นเลือดหรือจามเป็นเลือดได้ (๒) เมื่อหายใจเอา PM2.5 เข้าสู่ร่างกายจะเข้าสู่ปอดไปจนถึงถุงลมปอด ทำให้ปอดอักเสบ การทำงานของปอดมีประสิทธิภาพลดลง และเข้าสู่กระแสเลือดได้ ซึ่งหากได้รับสัมผัสในระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกาย ได้แก่ ระบบหัวใจและหลอดเลือด อาจทำให้เกิดเหตุรุนแรงเฉียบพลันกับกล้ามเนื้อหัวใจได้ รวมทั้ง หัวใจวาย หัวใจเต้นผิดจังหวะ หัวใจเต้นแรงขึ้น และมีความเสี่ยงที่จะตายจากภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลัน นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดภาวะหลอดเลือดสมองตีบจนถึงตายได้ เนื่องจากการสัมผัสกับมลพิษในอากาศเป็นระยะยาวเพิ่มความเสี่ยงที่จะทำให้หลอดเลือดแดงในสมองแข็งตัว ทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น และเลือดมีความหนืดเพิ่มขึ้น ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดลิ่มเลือดในสมองได้ ระบบทางเดินหายใจทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับปอดและระบบทางเดินหายใจและที่ทำให้โรคกำเริบขึ้น ซึ่งรวมถึงโรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคมะเร็งปอด และ (๓) ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ผู้ป่วยโรคหืดจะมีความไวต่อการกระตุ้นของ PM2.5 เมื่อหายใจรับฝุ่นละอองเข้าสู่ร่างกายจะกระตุ้นให้เกิดอาการอักเสบเยื่อหุ้มหลอดลม ทำให้มีอาการรุนแรงมากขึ้น กรณีที่สถานการณ์ปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงขึ้นถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนโดยทั่วไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการสั่งการให้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยที่กระทรวงสาธารณสุขได้เตรียมความพร้อมในการดูแลสุขภาพของประชาชน ภายใต้การดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข มีการสั่งการและติดตามการดำเนินงานในพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่อง สำหรับในจังหวัดเชียงใหม่ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ได้ดำเนินงานมีการเฝ้าระวังและติดตามการดำเนินงานในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และสื่อสารให้ความรู้แก่ประชาชนในการดูแลป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และเมื่อสถานการณ์ฝุ่นละอองมีแนวโน้มรุนแรง หน่วยงานสาธารณสุขได้ยกระดับการปฏิบัติการ สั่งการและประสานความร่วมมือในการดูแลสุขภาพประชาชน โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการออกประกาศมาตรการป้องกัน PM2.5 ต่อสุขภาพ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เพื่อให้สถานบริการและหน่วยงานทุกแห่งในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาปรับระบบบริการและการปฏิบัติงานตามบริบทพื้นที่ รวมทั้ง เร่งสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันให้กับบุคลากร

/ในการ...

ในการปฏิบัติงาน จัดเตรียมห้องประชุมทุกห้องประชุม ห้องบริการทันตกรรม และห้องบริการ เบ็ดเสร็จครบวงจรของกลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข เป็นห้องปลอดฝุ่นสำหรับ เจ้าหน้าที่และผู้มารับบริการ และสื่อสารประชาสัมพันธ์ ให้คำแนะนำประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง ให้มีความรอบรู้ และปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากสถานการณ์ ฝุ่นละออง PM2.5 ต่อมา เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๖ ได้มีประกาศของจังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง มาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อกรณีฝุ่นละออง (ฝุ่น PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่อง โดยได้ให้ ความสำคัญในการดูแลสุขภาพเพื่อปกป้องประชาชนจากปัญหาดังกล่าว และในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ เนื่องจากสถานการณ์หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ยังไม่ คลี่คลายและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน จึงได้มีการออกประกาศจังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง มาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อกรณีฝุ่นละออง (ฝุ่น PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่อง ฉบับที่ ๒ โดยให้ขยายระยะเวลาตามประกาศดังกล่าวออกไปอีก ๒ วันจนถึงวันอาทิตย์ที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๖ หากสถานการณ์ฝุ่นละอองยังมีแนวโน้มที่สูงขึ้นหรือลดลงเข้าสู่ภาวะปกติจะได้ออกประกาศให้ ประชาชนทราบโดยเร็วต่อไป

ตามที่คุณฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้สั่งการให้กรมฝนหลวงและ การบินเกษตรจัดทำฝนหลวงดับควันฝุ่นละออง (PM2.5) เพื่อให้ฝุ่นบรรเทาเบาบางลงได้ นั้น กรมฝนหลวงและการบินเกษตร เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีภารกิจ เกี่ยวกับการปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่เกษตร ป่าไม้ และเขื่อนกักเก็บน้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างเพียงพอต่อการเพาะปลูก และนอกจากการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อ เพิ่มปริมาณน้ำแล้ว ยังมีการตัดแปรสภาพอากาศเพื่อบรรเทาหรือแก้ไขปัญหาภัยพิบัติอื่น ๆ เช่น ปัญหาหมอกควันและไฟป่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ที่มีผลต่อสุขภาพประชาชน ความรุนแรง จากพายุลูกเห็บที่ส่งผลกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร เป็นต้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ นี้ กรมฝนหลวงและ การบินเกษตร โดยกองปฏิบัติการฝนหลวง มีแผนการตัดแปรสภาพอากาศประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔ แผนหลัก ดังนี้ ๑) การบรรเทาปัญหาหมอกควันและไฟป่า เพื่อลดความหนาแน่นของ หมอกควัน และลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 รวมทั้งการเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่าไม้ ช่วงเวลาปฏิบัติการ ส่วนมากปฏิบัติการระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน ๒) การยับยั้งหรือ บรรเทาความรุนแรงของการเกิดพายุลูกเห็บ เพื่อเป็นการลดความรุนแรงของพายุลูกเห็บ และลดความ เสียหายจากการเกิดพายุลูกเห็บในพื้นที่การเกษตร ช่วงเวลาปฏิบัติการส่วนมากปฏิบัติการ ระหว่าง กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม ๓) การป้องกันและแก้ไขภัยแล้ง เป็นการสร้างความชุ่มชื้น ให้กับพื้นที่ป่าไม้ และเพิ่มปริมาณน้ำฝนในพื้นที่เกษตรกรรม ช่วงเวลาปฏิบัติการสามารถปฏิบัติการ ได้เกือบตลอดทั้งปี ในช่วงที่มีปัจจัยทางด้านสภาพอากาศเอื้ออำนวย เนื่องจากสภาพอากาศ

/มีความชื้น...

มีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำมาก และ ๔) การเติมน้ำต้นทุนให้เขื่อนเก็บกักน้ำ เป็นการเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักหรือน้ำต้นทุน ให้กับเขื่อนต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อสำรองไว้เป็นน้ำต้นทุนในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งในปีถัดไปช่วงเวลาปฏิบัติการสามารถปฏิบัติการได้เกือบตลอดทั้งปี ในช่วงที่มีปัจจัยทางด้านสภาพอากาศเอื้ออำนวย ยกเว้นเดือนธันวาคม และมกราคม เนื่องจากสภาพอากาศมีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำมาก โดยช่วงที่มีความเหมาะสมมาก จะอยู่ในช่วงกลางและปลายฤดูฝน ทั้งนี้ การปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 มีรายละเอียดดังนี้ การตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงเคลื่อนที่เร็ว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๓ - ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงช่วยบรรเทาปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ในพื้นที่ พื้นที่ภาคเหนือและจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องบินกาซ่า จำนวน ๒ ลำ พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ป่าไม้ประสบปัญหาไฟป่า หมอกควัน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย จังหวัดตาก จังหวัดลำพูน จังหวัดพะเยา ผลปฏิบัติการขึ้นบิน ๔ วัน ๑๐ เที่ยวบิน ทำให้มีฝนตกเล็กน้อยถึงปานกลางบางพื้นที่ ในบริเวณพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ (อำเภออมก๋อย อำเภอฮอด) จังหวัดลำพูน (อำเภอทุ่งหัวช้าง) และจังหวัดลำปาง (อำเภอเสริมงาม) ทำให้ค่า PM2.5 มีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้คุณภาพอากาศดีขึ้นโดยทั่วไป ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงช่วยบรรเทาปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ในพื้นที่ พื้นที่ภาคเหนือและจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องบินคาราเวน จำนวน ๓ ลำ มีพื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ป่าไม้ที่ประสบปัญหาไฟป่า หมอกควัน และปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ของภาคเหนือตอนบน ผลปฏิบัติการขึ้นบิน ๒ วัน ๗ เที่ยวบิน ทำให้มีฝนตกเล็กน้อย จังหวัดเชียงใหม่ (อำเภออมก๋อย) และจังหวัดตาก (อำเภอสามเงา) ทำให้ PM2.5 มีแนวโน้มลดลง และคุณภาพอากาศดีขึ้นตามลำดับ การตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง จังหวัดเชียงใหม่ กรมฝนหลวงและการบินเกษตรมีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง ตามแผนปกติประจำปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นมา แต่ด้วยสถานการณ์ของวิกฤตหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนทำให้ กรมฝนหลวงและการบินเกษตรต้องมีการปรับแผนดำเนินการช่วยเหลือ โดยมีการจัดสรรเครื่องบิน และเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นในภาคเหนือ เพื่อเร่งปฏิบัติการช่วยเหลือพื้นที่ที่ประสบภัยการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสรุปผลการปฏิบัติการฝนหลวง ภารกิจบรรเทาปัญหาหมอกควันและไฟป่า จากการที่กรมฝนหลวงและการบินเกษตรได้มีนโยบายและอนุมัติหลักการให้หน่วยปฏิบัติการฝนหลวงจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่าไม้ ในช่วงที่สภาพอากาศเอื้ออำนวย เป็นการลดโอกาสการเกิดไฟป่า และเร่งการปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อแก้ไขและบรรเทาปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ซึ่งเกิดขึ้นและส่งผล

/กระทบทต่อ...

กระทบต่อสุขภาพประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือเป็นบริเวณกว้างในการดำเนินงานดังกล่าว กรมฝนหลวงและการบินเกษตรได้จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติการฝนหลวงช่วยเหลือเป็นระยะ ๆ และในทุกครั้งที่ผู้บริหารของกรม ลงพื้นที่ตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ดังนั้น จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งกรมฝนหลวงและการบินเกษตร สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกพิษจากหมอกควัน ไฟป่า และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่อย่างต่อเนื่องแล้ว อีกทั้งกรมฝนหลวงและการบินเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยเกี่ยวกับกรณีหมอกพิษจากฝุ่นควันขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนแล้ว ซึ่งประสิทธิภาพและความสำเร็จของการทำฝนหลวงนั้น จะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพอากาศ เช่น ความชื้นในอากาศ ความทรงตัวของอากาศ ทิศทาง และความเร็วของลม เป็นต้น จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีได้เพิกเฉยหรือละเลยต่อหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ นั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการและประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาคเอกชน ให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภัยอันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย โดยดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อวางหลักเกณฑ์สำหรับส่วนราชการในการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ข้อ ๒๐ และประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ กำหนดให้เมื่อภัยพิบัติเกิดขึ้นในจังหวัด ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน หากไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.จ. ได้ทันท่วงที และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าความเสียหายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ให้มีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปก่อนได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ. ดังนั้น การพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน จึงเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ซึ่งระเบียบกระทรวงการคลัง กำหนดให้ไว้ กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยที่ ข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดนิยาม “ภัยพิบัติ” หมายความว่า สาธารณภัย

/อันได้แก่...

อันได้แก่ อากาศ ภัย วาต ภัย อุทก ภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือบุคคลหรือ สัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือทำให้เกิดความเสียหาย แก่ทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งภัยพิบัติดังกล่าวจะต้องมีลักษณะเป็นสาธารณภัย คือ ภัยที่ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่คนหมู่มาก ประกอบกับในการพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ในบางกรณีจะต้องนำข้อมูลทางวิชาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาว่า เข้าองค์ประกอบตามคำนิยามโดยครบถ้วนหรือไม่ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า เหตุการณ์ฝุ่นละออง ขนาดเล็ก (PM2.5) มีลักษณะที่มีความรุนแรงมีผลกระทบต่อสุขภาพหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณะ และเกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน จำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยฉับพลันจังหวัดก็สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) พิจารณาดำเนินการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง และประกาศกรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งนำข้อมูลทางวิชาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ดังกล่าว สำหรับการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ไม่ปรากฏว่าได้มีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแต่อย่างใด ดังนั้น การจัดการกับเหตุสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กำหนดให้ องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตท้องถิ่นของตน และหากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นเกินระดับการจัดการสาธารณภัย องค์การปฏิบัติ ที่เหนือขึ้นไปจะเป็นผู้จัดการสาธารณภัยโดยควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ซึ่งระดับการจัดการ สาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ โดยการจัดระดับดังกล่าวขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อนหรือ ความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก และมีแนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจระดับการจัดการสาธารณภัยโดยให้ผู้บัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขประกอบการพิจารณาว่าระดับการจัดการ สาธารณภัยตามการประเมินความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ กรณีจึงเป็นการใช้ดุลพินิจของผู้ว่าราชการ จังหวัด หรือผู้อำนวยการจังหวัดในการพิจารณาตามหลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อ ประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยหรือเขตภัยพิบัติ และประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือ

/ผู้ประสบ...

ผู้ประสพภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ดังนั้น จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงยังไม่ถือว่าเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่งหรือภัยพิบัติร้ายแรงอย่างยิ่ง อันเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องใช้อำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และขอกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว จึงไม่อาจรับฟังได้

การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินในการกำกับติดตามการดำเนินการของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้เดือดร้อนเสียหายจากการใช้อำนาจทางปกครองแต่อย่างใด นอกจากนี้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๖ กำหนดให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการ ในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมิได้เพิกเฉยหรือมิได้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือ อีกทั้งตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ให้อำนาจผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้แล้ว ประกอบกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ เป็นอันมาก อันถือได้ว่าเป็นอำนาจดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการพิจารณาสั่งการเรื่องดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล โดยคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการติดตามสถานการณ์ และสั่งการกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อย่างต่อเนื่อง และกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการต่าง ๆ โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เร่งจัดการประชุมเพื่อเร่งรัด ติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในภาพรวมและบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้มีเจตนาเผาป่า และพื้นที่เพาะปลูกอย่างเคร่งครัด เพื่อควบคุมการเกิดไฟไหม้ และลดจุดความร้อนให้เหลือน้อยที่สุดกับให้กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานการดำเนินการร่วมกับประเทศ

/เพื่อนบ้าน...

เพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดสิ้นไปโดยเร็วด้วย จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้าย จากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้น อันเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการ ในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือแล้ว กรณีจึงมิได้ละเลยต่อหน้าที่ในการดำเนินการ ตามกฎหมายดังกล่าว ในการแก้ไขปัญหามลพิษ (PM2.5) ที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด นอกจากนี้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามคำชี้แจงของผู้ฟ้องคดี ลงวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๖ ความว่า ผู้ฟ้องคดี ไม่เคยส่งหนังสือให้หน่วยงานราชการหรือให้จังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการแก้ไข แต่มีองค์กรเอกชน หลายหน่วยงานได้ยื่นแทนแล้วนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอให้การโต้แย้งคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีว่า ก่อนการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองต้องมีการยื่นคำขอหรือมีหนังสือร้องเรียนต่อฝ่ายปกครองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษหรือเสียหาย ที่เกิดขึ้นก่อน เพื่อให้ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสดำเนินการตรวจสอบ ข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นตามหน้าที่และอำนาจอันเป็นการดำเนินการที่เป็นสาระสำคัญ ก่อนฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ซึ่งเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีไม่เคยส่งหนังสือให้หน่วยงาน ราชการดำเนินการ เป็นเหตุให้ฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่มีโอกาสดำเนินการ ตรวจสอบ แก้ไขปัญหา และชี้แจงแนวทางการดำเนินการ พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แม้ม้องค์กรเอกชนหลายหน่วยงานได้ยื่นหนังสือให้หน่วยงาน ราชการหรือจังหวัดดำเนินการแล้วก็ตาม แต่คำขอหรือหนังสือร้องเรียนมีความมุ่งหมายในลักษณะ ที่แตกต่างกัน ซึ่งฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีตามหน้าที่และอำนาจในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายไว้ก่อนการฟ้องคดีตาม มาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองเชียงใหม่ในกรณีดังกล่าว และผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิ ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่กำหนดให้ต้องปฏิบัติในเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจาก

/การแพร่...

การแพร่กระจายของมลพิษอันเนื่องจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐานตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และได้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อแก้ไข สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือแล้ว และ ย่อมไม่อาจรับฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง (PM2.5) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือและจังหวัดเชียงใหม่แต่อย่างใด ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างมูลเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนรำคาญสืบเนื่องจาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติตามหน้าที่ ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง (PM2.5) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จึงไม่อาจรับฟังได้ และผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงว่า จากการตรวจสอบคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีประสงค์จะฟ้อง รัฐบาลไทย การที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำให้การเพิ่มเติม (ที่ถูกคือ ศาลสั่งเป็นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติม คำฟ้อง) เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ขอแก้ไขคำฟ้องจากการฟ้องรัฐบาลไทยเป็นนายกรัฐมนตรี จะเห็นได้ว่า ผู้ฟ้องคดีมิได้ประสงค์จะฟ้องคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่อย่างใด แม้ข้อ ๗๘ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่า บุคคลภายนอกซึ่งมิใช่คู่กรณีอาจเข้ามาเป็น คู่กรณีได้ด้วยการร้องสอด ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม จะเห็นได้ว่า การร้องสอดตามมาตรา ๕๗ มิใช่บทบัญญัติที่มีไว้เพื่อใช้ในการเพิ่มตัวผู้ถูกฟ้องคดี โดยที่บุคคลดังกล่าวมิได้สมัครใจเข้ามาเป็น คู่กรณีในคดีนี้ หรือกรณีที่คู่ความเดิมมีคำขอหรือศาลเรียกเข้ามาในคดีในฐานะผู้ร้องสอด โดยถูกบังคับ ฉะนั้น ศาลจึงไม่มีอำนาจกำหนดตัวผู้ถูกฟ้องคดีใหม่ให้แตกต่างไปจากความประสงค์ ของผู้ฟ้องคดี หากศาลปกครองเชียงใหม่เห็นว่าคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็น บุคคลภายนอกที่จะต้องเข้ามาในคดี ก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของมาตรา ๕๗ (๓) กล่าวคือ หากผู้ฟ้องคดีมีคำขอก็ต้องเสนอคำร้องต่อศาล หรือหากศาลเห็นสมควรศาลก็จะต้อง ดำเนินการไต่สวนเพื่อมีคำสั่งให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเข้ามาในคดีก่อนมีการส่ง หมายเรียกให้ทำคำให้การ ทั้งนี้ หากศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวต่อไปจะเป็น การดำเนินการพิจารณาที่ผิดระเบียบตามข้อ ๗ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการใน ศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ เทียบเคียงกับคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๓๘๔๔/๒๕๓๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงขอให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีในส่วน of คณะกรรมการ

/สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่หากศาลเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวชอบแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอชี้แจงตามคำสั่งศาลต่อไป

โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงทำนองเดียวกันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และเพิ่มเติมว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการเสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด และมาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษทางอากาศตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้แต่งตั้งให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ กรมควบคุมมลพิษได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบตรวจจับผิดควันดำในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งเป็นมาตรการยกระดับการดำเนินงานควบคุมที่แหล่งกำเนิดมลพิษที่เป็นยานพาหนะในแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ปัญหามลพิษฝุ่นละออง และมีผลการตรวจสอบตรวจจับและห้ามใช้รถยนต์ควันดำของกรมควบคุมมลพิษโดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ - ๔ สำหรับปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือมักพบในช่วงหน้าแล้งของทุกปี โดยมีสาเหตุจากแหล่งกำเนิดโดยเฉพาะการเผาในที่โล่ง รวมถึงหมอกควันข้ามแดน ประกอบกับปัจจัยของสภาพอุตุนิยมวิทยาที่ความกดอากาศสูง จากประเทศจีนแผ่ปกคลุมประเทศไทย ทำให้การยกตัวของอากาศเกิดได้น้อย อากาศปิดและนิ่ง ลมสงบ ส่งผลให้ฝุ่นละอองไม่กระจายตัวเกิดการสะสมในพื้นที่ ประกอบกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบ ได้แก่ ปริมาณของฝุ่นละอองในพื้นที่นั้น ๆ ช่วงเวลาที่ระยะเวลาที่สัมผัส ชนิดกิจกรรมที่ทำ และลักษณะของบุคคล โดยไม่มีผลชี้ชัดว่า ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน และเมื่อพิจารณาเกณฑ์การกำหนดคุณภาพอากาศตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่องดัชนีคุณภาพอากาศดังกล่าว จะพบว่าหากค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีความเข้มข้นในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศในช่วง ๑๐๑ - ๒๐๐ ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ และหากค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าความเข้มข้น ๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) แต่เนื่องจากภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทยเพื่อ

/ประเมิน...

ประเมินระดับคุณภาพอากาศแต่ไม่สามารถใช้ในการประเมินระดับความร้ายแรงของผลกระทบจาก PM2.5 ต่อประชาชน จึงไม่สามารถประเมินระดับผลกระทบที่มีต่อประชาชนว่าร้ายแรงหรือไม่ อย่างไร ส่วนมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทยได้กำหนดเพื่อประเมินระดับคุณภาพอากาศแต่ไม่สามารถใช้ในการประเมินระดับความร้ายแรงของผลกระทบจาก PM2.5 ต่อประชาชน จึงยังไม่สามารถประเมินระดับผลกระทบที่มีต่อประชาชนว่าร้ายแรงหรือไม่ อย่างไร สืบเนื่องจากปัญหาฝุ่นละอองที่มักเกิดขึ้นในช่วงหน้าแล้ง ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ ดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป ดังนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยกร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติฯ ดังกล่าว นอกจากนี้ในแต่ละปีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองเพื่อจัดทำเป็นแผนเฉพาะกิจเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเสริมให้การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้ จากที่ผู้ฟ้องคดีได้ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการตามคำขอทนายฟ้องนั้น จะเห็นได้ว่า จากสถานการณ์ปัจจุบัน ค่าฝุ่นละออง PM2.5 อยู่ในเกณฑ์ปกติ และมีฝนตกต้องตามฤดูกาลแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะต้องทำฝนหลวงเพื่อดับควันฝุ่นให้สิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐแต่อย่างใด อีกทั้ง ไม่จำเป็นต้องประกาศเป็นเขตภัยพิบัติอีก และในปัจจุบันได้มีการนำปัญหาฝุ่นละอองอยู่ในวาระแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีมิใช่เป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ซึ่งแจ้งตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลทางการแพทย์ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการและการตรวจรักษา ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งอัตราการเข้ารับการตรวจรักษาผู้ป่วยนอก และการส่งตรวจวินิจฉัยการรักษาระดับสูง อัตราการเข้าพักรักษาผู้ป่วยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ขั้นสูง อัตราการเสียชีวิต และค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยในแต่ละกรณี ได้แก่ โรคหัดกำเริบเฉียบพลัน กำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบ

/ติดเชื้อ...

ติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อในกระแสเลือด และข้อมูลทางการแพทย์ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการแพทย์ และงบประมาณในการดำเนินการทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในเขตภาคเหนือจากภาวะฝุ่นควัน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรคและต่อสุขภาพ อนามัย ตามหลักการทางการแพทย์โดยเฉพาะ ปัญหาโรคทางเดินหายใจ โรคหลอดเลือดหัวใจ หัวใจล้มเหลว โรคหอบหืด และโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง กรณีค่าทำห้อง การจัดงานรณรงค์ป้องกันฝุ่นควันและเครื่องฟอกอากาศ จัดซื้อเครื่องฟอกอากาศ และควบคุมอากาศ (ห้องความดันบวก) ส่วนปัญหาและข้อขัดข้องในการดำเนินการบริหารจัดการปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และปัญหาและข้อขัดข้องในการดูแลรักษาผู้ป่วยของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ นั้น แพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรกระบบทางเดินหายใจ และโรคทรวงอก ในการตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นและภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรง ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบฉับพลัน ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การเจ็บป่วยระยะฉับพลันและระยะสั้น สามารถรุนแรงจนจำเป็นต้องไปรับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่มโรคไม่ติดต่อ หรือทำให้โรคไม่ติดต่อมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นในช่วงฤดูฝุ่นทุกปี เกินกว่าอัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียง ของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะรับได้ ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะภาควิชาอายุรศาสตร์ที่ต้องดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะเต็มในช่วงฤดูฝุ่นจนทำให้ผู้ป่วยที่ห้องฉุกเฉินไม่สามารถเข้านอนโรงพยาบาลได้ และไม่สามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสาธารณสุขอื่นเนื่องจากเหตุผลเดียวกัน โดยที่แนวโน้มพยากรณ์ทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรค ปัญหาด้านสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะยังคงอยู่ต่อไปและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปัญหาการเผาป่าและวัสดุเหลือจากการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศและนานาชาติ เพราะเกี่ยวพันกับมลพิษข้ามแดน หากผู้บริหารระดับประเทศไม่ได้นำข้อมูลทางสุขภาพมาวิเคราะห์อย่างองค์รวมและละเอียดการแก้ไขอย่างจริงจัง กล่าวคือ การเก็บข้อมูลสาธารณสุขอย่างเป็นระบบและองค์รวม จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ เป็นเมืองท่องเที่ยว มีระบบสาธารณสุขที่ดูแลสุขภาพของประชาชนมากมาย

/นอกเหนือจาก...

นอกเหนือจากโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขเองเช่น โรงเรียนแพทย์และโรงพยาบาลเอกชน การจะนำข้อมูลของทั้งจังหวัดมาวิเคราะห์จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง และรอบด้าน โดยปราศจากอคติ การให้ข้อมูลสาธารณสุขที่คลาดเคลื่อน ย่อมทำให้ผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ต่อสุขภาพคนน้อยกว่าความเป็นจริงค่านับกับข้อมูลต่างประเทศทั่วโลก รวมถึงข้อมูลจากการวิจัยของนักวิจัยเอง เช่น การศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งต้องขอข้อมูลการเสียชีวิตและสาเหตุการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า หากนำจำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดมาคำนวณหาจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้นในช่วงเดือน มกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๒ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันใน พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า จำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้นจาก ๘๗ รายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็น ๑๕๑ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๓ และเพิ่มเป็น ๒๒๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงร้อยละ ๑๕๘ แม้จำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดเพิ่มมากขึ้นเพียง ๑๐ และ ๑๔ วันตามลำดับ แต่ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยรายวัน และค่าสูงสุดในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก จากผลการศึกษาเฉพาะอำเภอเชียงดาวที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 จากการเผาป่าและการเผาชีวมวลเกษตรที่สำคัญพบว่า อัตราการเสียชีวิตในชุมชนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓.๕ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเสียชีวิตของทั้งจังหวัดกว่า ๒ เท่า ทั้งนี้อาจเกี่ยวกับประชาชนในอำเภอเชียงดาวหายใจเอาอากาศที่มีฝุ่น PM2.5 ต่อวันนานกว่าประชาชนทั้งจังหวัด เนื่องจากอาศัยอยู่ใกล้แหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 จากการเผาชีวมวลเกษตรและเผาป่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร บ้านพักอาศัยเป็นแบบเปิดโล่งรับอากาศและฝุ่น PM2.5 จากภายนอกเข้ามาในตัวบ้านได้ตลอดเวลา ทำให้มีโอกาสหายใจฝุ่น PM2.5 ยาวนานทั้งในบ้านและนอกบ้าน ตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน นอกจากนี้ประชาชนอาจมีจำนวนผู้สูงวัยจำนวนมากและมีโรคประจำตัวมากกว่า มีจำนวนผู้สูบบุหรี่หรือเคยสูบบุหรี่มากกว่า และสูบบุหรี่กว่าค่าเฉลี่ยของประชาชนทั้งจังหวัด นอกจากนี้ยัง พบว่าในผู้ป่วยที่นอนรับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าประชาชนในชุมชนราว ๔ เท่า โดยพบว่าอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ของค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลกระทบรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ที่เจ็บป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และความสำคัญของการกำหนดค่ามาตรฐานของประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลก ซึ่งกำหนดค่ามาตรฐานระดับฝุ่น PM2.5 ของประเทศสูงกว่าค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลกส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากร การศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการกำเริบของ

โรคที่ติดและ...

โรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ทำให้ต้องเข้ารับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙ และ ร้อยละ ๓๕ ตามลำดับ นอกจากนี้ การกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่น PM2.5 ของประเทศในระดับสูง ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าระดับฝุ่นในขณะนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัยขาดการป้องกันตนเอง จากการหายใจทำให้ส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพได้ โดยที่การเสียชีวิตที่เพิ่มขึ้นในช่วงที่ค่า PM2.5 มากกว่า ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ พฤษภาคม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการคาดคะเนจำนวนผู้เสียชีวิตที่เพิ่มขึ้นจากวันที่มี PM2.5 เท่ากับ ๒๕ จำนวน ๘๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการคาดคะเนจำนวนผู้เสียชีวิตที่เพิ่มขึ้น จากวันที่มี PM2.5 เท่ากับ ๒๕ จำนวน ๑๕๑ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการคาดคะเนจำนวน ผู้เสียชีวิตที่เพิ่มขึ้นจากวันที่มี PM2.5 เท่ากับ ๒๕ จำนวน ๒๒๕ ราย และได้เสนอแนวทางในการ แก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ระยะเร่งด่วนและระยะยาว กล่าวคือ ประชากรของประเทศไทยหายใจนำฝุ่น PM2.5 เข้าไป และได้รับผลกระทบด้านชีวิตและ สุขภาพจากฝุ่น PM2.5 ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในแทบทุกภาคมาอย่างยาวนานร่วม ๒ ทศวรรษ การแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องแก้ไขที่แหล่งกำเนิด ซึ่งเป็นสาเหตุของฝุ่น แหล่งกำเนิดในเมืองที่มีประชากรหนาแน่นมีการจราจรคับคั่ง และเมืองมีโรงงานหรือ นิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ เกิดจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงเป็นสาเหตุพื้นฐาน แต่การที่มีปริมาณฝุ่น เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณในช่วงฤดูแล้ง ทั้งในเมืองใหญ่และส่วนใหญ่ของประเทศมีแหล่งกำเนิดสำคัญ คือ การเผาชีวมวลการเกษตร เมื่อคิดเฉลี่ยทั้งปีพบว่า แหล่งกำเนิดหลักของ ฝุ่น PM2.5 ที่เป็นปัญหา และมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนมากที่สุด คือ การเผาชีวมวล ซากผลิตผลเกษตร และไฟฟ้า ไม่ใช่การปล่อยไอเสียจากการจราจรทางบกหรือจากปากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม ในช่วงฤดูแล้งของทศวรรษที่ผ่านมาการเผาชีวมวลเกษตรทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ (ช่วงเดือน ธันวาคม - เมษายน) เนื่องจากมีการเผาในพื้นที่เกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างมากจากการส่งเสริม อุตสาหกรรมเกษตร (โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอ้อย ข้าวโพด และข้าวในทุกภาค ยกเว้นภาคใต้ ซึ่งยังคงปลูกพืชตระกูลยางและปาล์มน้ำมันเป็นหลัก) และยังมีการเผาในพื้นที่ทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยว ในพื้นที่ภูเขา บ่อยครั้งที่เกิดไฟลุกลามออกนอกพื้นที่ปลูกกลายเป็นสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งของไฟฟ้า ในภาคเหนือตอนบน นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มการเผาพื้นที่เกษตรจากการส่งเสริมอุตสาหกรรม เกษตรในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นอีก จากการส่งเสริมเกษตรพันธสัญญาในกลุ่มประเทศ Asian Economic Community : AEC ทำให้ในช่วงฤดูแล้งพื้นที่ทุกภาคของประเทศไทย เมื่อร่วมกับสภาพ ความกดอากาศ การกักขัง อากาศไม่มีการถ่ายเทจึงเอื้อให้ฝุ่น PM2.5 กักขัง ในบรรยากาศอยู่นานทำให้สัดส่วนแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 ที่มาจากการเผาชีวมวลเกษตรกรรม มีอิทธิพลมากกว่าฝุ่น PM จากการใช้เชื้อเพลิงยวดยานจราจรหรือจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม

/กล่าวโดยสรุป...

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ฝุ่น PM2.5 ในประเทศไทยเกิดขึ้นได้ในทุกภูมิภาค (ยกเว้นภาคใต้) สาเหตุสำคัญเกิดจากการเผาชีวมวลเกษตรกรรม เช่น อ้อย ข้าวโพด ข้าว เป็นหลัก ส่วนจังหวัดภาคเหนือตอนบนที่มีพื้นที่ป่าและพื้นที่เกษตรจำนวนมาก แหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 นอกจากจะเกิดจากการเผาชีวมวลเกษตรในพื้นที่ราบแล้ว ยังมีปัญหาการเผาในพื้นที่ป่าจนเกิดเป็นไฟป่าและการเผาป่า นอกจากนี้ในหลายพื้นที่ยังถูกซ้ำเติมด้วยการเผาชีวมวลเกษตรกรรมจากประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งจากราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การแก้ไขปัญหาที่ภาคีรัฐจำเป็นต้องเปิดใจยอมรับในข้อมูลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ แก้ไขปัญหาแหล่งกำเนิด ยกเลิกกิจกรรมที่สนับสนุนการทำเกษตร เชิงเดี่ยว ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนในระบบทุนนิยม สนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ การให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างจริงจังเกี่ยวกับสาเหตุต้นตอที่แท้จริงและผลกระทบต่อสุขภาพของฝุ่น PM2.5 ปรับค่ามาตรฐานของฝุ่น PM2.5 ของประเทศให้สอดคล้องกับความปลอดภัยในชีวิต บังคับการใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีมาตรการกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดผลกระทบจากมลพิษข้ามแดนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดฝุ่นซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชากรไทยต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลทางการแพทย์ในช่วงระยะเวลานับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน รวมทั้งอัตราการเข้ารับการรักษาของผู้ป่วยนอก - ผู้ป่วยในและอัตราการเสียชีวิตของสำนักงาน นั้นมีการรวบรวมข้อมูลการเข้ารับบริการรักษาของผู้ป่วยจากการเบิกจ่ายชดเชยค่าบริการที่หน่วยบริการ (โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยบริการอื่น ๆ) จากข้อมูลการขอรับการชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ของผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในดังแสดงในตาราง สำหรับอัตราการเสียชีวิตสำนักงานใช้ฐานข้อมูลจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข จึงไม่สรุปในข้อมูลที่ส่งมาด้วย สำนักงานมีการบริหารจัดการงบกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จำนวน ๑๐ รายการ ดังนี้ บริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัว บริการผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ บริการผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง บริการควบคุม ป้องกัน และรักษาโรคเรื้อรัง ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับหน่วยบริการในพื้นที่กั้นดาร พื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ค่าบริการสาธารณสุขเพิ่มเติมสำหรับการบริการปฐมภูมิ ค่าบริการสาธารณสุขร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เงินช่วยเหลือเบื้องต้นผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ค่าสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพที่สามารถนำมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาโรคทางเดินหายใจ เช่น โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และโรคมะเร็งปอด ได้แก่ งบบริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัว (บริการผู้ป่วยนอกและ

/บริการ...

บริการผู้ป่วยใน) งบประมาณสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค งบประมาณควบคุม ป้องกันและรักษาโรคเรื้อรัง และงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพที่ดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยบริการมีการเบิกจ่ายชดเชยค่าบริการในการดูแลผู้ป่วยดังกล่าว สำหรับจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จริง และผู้ป่วยตามฐานข้อมูลของสำนักงานนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน และแนวโน้มพยากรณ์ทางการแพทย์กับปัญหาต้นสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่จากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรค นั้น จำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับบริการและมีการเบิกจ่ายชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ กรณีผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ที่อาจจะเกี่ยวข้องกับปัญหาควันหรือ (PM2.5) คือ โรคระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหอบหืด และโรคมะเร็งปอด ตามลำดับ ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเป็นข้อมูลจากการเบิกจ่ายชดเชยเฉพาะผู้ป่วยในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ควรระมัดระวังในการนำไปใช้ เพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์ และคาดการณ์แนวโน้ม ควรนำข้อมูลจากแหล่งอื่น อาทิ กระทรวงสาธารณสุข หรือการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มที่แท้จริงต่อไป

คุณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ดัชนีคุณภาพอากาศตามมาตรฐานคุณภาพอากาศขององค์การอนามัยโลก ระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ นั้น ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้เกิดกลุ่มโรค ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อ กลุ่มโรคภูมิแพ้ และกลุ่มโรคไม่ติดต่อ ซึ่งมีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตสำคัญของฝุ่น PM2.5 อยู่ ๕ โรค คือ โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง โรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและมะเร็งปอด โดยที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเป้าหมายที่แนะนำล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไว้ ๒ ค่า ดังนี้ ค่าเฉลี่ยรายวัน ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปี ไม่เกิน ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยของฝุ่น PM2.5 รายวัน นิยมใช้ศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบต่อการสูญเสียชีวิตและสุขภาพในระยะสั้น ส่วนค่าเฉลี่ยรายปี นิยมใช้ศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบต่อการสูญเสียชีวิตและสุขภาพระยะยาวต่อการเกิดโรคเรื้อรังระบบอวัยวะต่าง ๆ รวมทั้งโรคมะเร็ง และช่วงอายุขัยที่สั้นลง ซึ่งปัจจุบันค่าเฉลี่ยฝุ่นรายปีของจังหวัดเชียงใหม่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึง ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทำให้อัตราการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่สูงกว่าประชากรในประเทศที่มีค่าฝุ่นต่ำกว่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึงร้อยละ ๒๐ ในทางกลับกันหากผู้บริหารประเทศสามารถดำเนินการเพื่อลดระดับฝุ่น PM2.5 รายปีให้ต่ำกว่า ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามมาตรฐานองค์การอนามัยโลกได้ ประชากรเชียงใหม่จะมีอัตราการเสียชีวิตลดลงถึงร้อยละ ๒๐ สำหรับกลไกละอองฝุ่นที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ

/ของมนุษย์...

ของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป และกลุ่มเสี่ยงในการเกิดภาวะเจ็บป่วยสะสมต่อผู้สูงอายุ เมื่อหายใจเข้าไปฝุ่นจะลงไปถึงถุงลมปอด ก่อการอักเสบของเซลล์ต่าง ๆ ในถุงลมได้โดยตรง นอกจากนี้ สารเคมีต่าง ๆ ที่ร่างกายสร้างขึ้นจากปฏิกิริยาการอักเสบยังสามารถทะลักเข้าสู่กระแสเลือด กระจายสารการอักเสบไปยังอวัยวะต่าง ๆ โดยทางอ้อม ยิ่งไปกว่านั้น ภายในอนุภาคของฝุ่น PM2.5 ยังมีอนุภาคขนาดเล็กมาก โดยเฉพาะที่เล็กกว่า ๐.๑ ไมโครเมตร (PM0.1) ที่เรียกว่าอนุภาคเหนือละเอียด PM0.1 จะซึมผ่านรอยต่อของเซลล์ผนังถุงลมเข้าสู่หลอดเลือดฝอยได้ง่าย ผ่านระบบไหลเวียนโลหิตและเข้าสู่เซลล์ของระบบอวัยวะภายในต่าง ๆ (นอกปอด) ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการอักเสบของอวัยวะต่าง ๆ และก่อให้เกิดลิ้มเลือดในหลอดเลือดได้โดยตรง ส่งผลกระทบต่ออวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น หัวใจ สมอง ไต การกระตุ้นประสาทอัตโนมัติทำให้หลอดเลือดหดตัว อีกทั้งยังจนก่อให้เกิดความเสื่อมของอวัยวะระบบต่าง ๆ ของร่างกาย และยังเกิดโรคติดเชื้อได้ง่ายและรุนแรง เช่น โรคติดเชื้อทางหายใจ และปอดอักเสบและเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ได้แก่ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคมะเร็งปอด โรคมะเร็งทางหายใจ เยื่อปอดและผิวหนัง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคสมาธิสั้น โรคสมองเสื่อม โรคไตเสื่อม โรคเบาหวาน โรคซึมเศร้า และมะเร็งปอด เป็นต้น ดังนั้น ประชากรกลุ่มเสี่ยงซึ่งจะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นสูงสุด ได้แก่ ผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มประชากรที่มักจะมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบหัวใจและไหลเวียนโลหิตอยู่เดิม ไม่ว่าจะเป็นโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจวาย เส้นเลือดหัวใจตีบ เส้นเลือดสมองตีบ หรือมีโรคของเส้นเลือดสมองอยู่เดิม เมื่อมีฝุ่นหรือสารก่อการอักเสบจากฝุ่นเข้าสู่กระแสโลหิต จะทำให้เกิดการอักเสบของเส้นเลือดย่อมส่งผลกระทบต่อทุกอวัยวะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวใจและสมองเพิ่มขึ้นจากพยาธิสภาพเดิมได้โดยง่าย ในหญิงตั้งครรภ์ที่สัมผัสมลพิษทางอากาศในขณะตั้งครรภ์ โดยปริมาณฝุ่นในรกสัมพันธ์กับปริมาณฝุ่นที่มารดาสัมผัสจากการหายใจเข้าสู่ระบบไหลเวียนโลหิตของมารดาจนนำไปถึงรกขณะตั้งครรภ์ได้จะส่งผลกระทบต่อ การตั้งครรภ์โดยสรุป ดังนี้ ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวน้อยลง เพิ่มความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด เพิ่มความเสี่ยงต่อทารกตายระหว่างคลอด เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดความพิการของหัวใจ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดทารกผิดปกติ เสี่ยงต่อการเกิดอาการหอบหืดในสตรีตั้งครรภ์ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (ภาวะครรภ์เป็นพิษ) และลดโอกาสในการตั้งครรภ์ของสตรีวัยเจริญพันธุ์ และในเด็กเล็กนั้น การที่เด็กสัมผัสฝุ่นในปริมาณมากจะทำให้เกิดการอักเสบของถุงลม ทำให้พัฒนาการของถุงลมหยุดชะงักและทำให้ถุงลมไม่สามารถเจริญพัฒนาต่อไปจนเท่ากับผู้ใหญ่ปกติได้ ส่วนข้อมูลการศึกษาวิจัยทางการแพทย์เกี่ยวกับระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ นั้น ผลการศึกษาฝุ่น PM2.5 พบว่า มีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของมนุษย์มาอย่างยาวนาน โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์มากมายทั้งการศึกษาในมนุษย์และ

/สัตว์ทดลอง...

สัตว์ทดลอง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกันทั้งหมดว่า ฝุ่นมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชากรในทุกประเทศทั่วโลก โดยความเสี่ยงดังกล่าวมีผลกระทบเป็นวงกว้าง เพราะอากาศเป็นหนึ่งในความจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องหายใจ อากาศที่มีฝุ่นปนเปื้อนจึงส่งผลกระทบต่อประชากรเป็นวงกว้างมากกว่าปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ที่มีผลเฉพาะบุคคลซึ่งสัมผัสเท่านั้น โรคสำคัญที่พบบ่อย ได้แก่ โรคภูมิแพ้และโรคติดเชื้อที่โพรงจมูก โพรงอากาศข้างจมูก คอหอย กล่องเสียง หลอดลมปอดอักเสบ โรคจมูกอักเสบ ภูมิแพ้ โรคหอบหืด และโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ผลการวิจัยเกี่ยวกับโรกระบบการหายใจที่มีความรุนแรงของประชากรจังหวัดเชียงใหม่พบว่า อนุภาคฝุ่นทำให้ผู้ป่วยโรคหืดมีอาการเพิ่มขึ้น ความคุมโรคได้ยากขึ้น ทำให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีอาการมากขึ้น คุณภาพชีวิตแย่ลง และมีสมรรถภาพปอดลดลง ช่วงฤดูฝนเกิดการกำเริบฉับพลันของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และจากข้อมูลย้อนหลังของการเสียชีวิตในจังหวัดเชียงใหม่ ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า ทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ของ PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น จะเพิ่มอัตราการเสียชีวิตจากการกำเริบของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังถึงร้อยละ ๗.๒ - ๘.๙ ระบบหัวใจและหลอดเลือด : ความสัมพันธ์ระหว่างการสัมผัสฝุ่น PM2.5 ต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด มีการศึกษาตั้งแต่ในระดับของกลไกการเกิดโรคจนถึงการเปลี่ยนแปลงที่ตรวจพบ โดยไม่มีอาการจนถึงการเกิดอาการของโรค และการเสียชีวิต ซึ่งมีผลทั้งในระยะสั้นที่กระตุ้นให้เกิดความผิดปกติในผู้ที่มีความเสี่ยงหรือมีโรคอยู่เดิม หรือระยะยาว โดยการก่อโรคในระดับของกลไกการเกิดโรค การสัมผัสกับ PM2.5 จะกระตุ้นการอักเสบภายในของร่างกาย ทำให้เกิดการอักเสบของผนังหลอดเลือด และเปลี่ยนแปลงของเซลล์ผนังหลอดเลือดการเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติ เพิ่มการแข็งตัวของเลือดทำให้เกิดปัญหาโรคหลอดเลือดหัวใจโรคหัวใจเต้นผิดจังหวะจนกระทั่งการเสียชีวิตจากโรคหัวใจและหลอดเลือด ส่วนการศึกษา ค่าเฉลี่ยรายปีของ PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แสดงให้เห็นว่าประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ จะมีอายุขัยสั้นลง ๒.๕ ปี โดยมีปัญหาและข้อขัดข้องของแพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรกระบบทางเดินหายใจและโรคทรวงอกในการตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นและภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรง นั้น ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบฉับพลันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การเจ็บป่วยระยะฉับพลันและระยะสั้น สามารถรุนแรงจนจำเป็นต้องไปรับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่ม โรคไม่ติดต่อ หรือทำให้โรคไม่ติดต่อยุ่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญ

/ที่ทำให้...

ที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ในช่วงฤดูฝนทุกปีเกินกว่า อัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียงของจังหวัดเชียงใหม่ ที่จะรับได้ ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ภาควิชาอายุรศาสตร์ ที่ต้องดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 นี้จะเต็มในช่วงฤดูฝน จนทำให้ผู้ป่วยที่ห้องฉุกเฉิน ไม่สามารถนอนโรงพยาบาลได้ และไม่สามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสาธารณสุขอื่นเนื่องจากเหตุผลเดียวกัน และมีปัญหาด้านสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะยังคงอยู่ต่อไปและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปัญหาการเผาป่าและวัสดุเหลือจากการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศและนานาชาติ เพราะเกี่ยวข้องกับมลพิษข้ามแดน หากผู้บริหารระดับประเทศไม่ได้นำข้อมูลทางสุขภาพมาวิเคราะห์อย่างองค์รวมและการแก้ไขอย่างจริงจัง การจะนำข้อมูลของทั้งจังหวัดมาวิเคราะห์จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องและรอบด้าน โดยปราศจากอคติ การให้ข้อมูลสาธารณสุขที่คลาดเคลื่อน ย่อมทำให้ผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ต่อสุขภาพคุณน้อยกว่าความเป็นจริง การศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งต้องขอข้อมูล การเสียชีวิตและสาเหตุการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า หากนำจำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดมาคำนวณหาจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้น ในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๒ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันใน พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า จำนวนผู้เสียชีวิตรายวันเพิ่มขึ้นจาก ๘๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็น ๑๕๑ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๓ และเพิ่มเป็น ๒๒๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงร้อยละ ๑๕๘ แม้จำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดเพิ่มมากขึ้นเพียง ๑๐ และ ๑๔ วัน ตามลำดับ แต่ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยรายวันและค่าสูงสุดในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก นอกจากนี้ ยังพบว่าในผู้ป่วยที่นอนรับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าประชาชนในชุมชนราว ๔ เท่า โดยพบว่ามีอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรของค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลกระทบรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ที่เจ็บป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ส่วนการกำหนดค่ามาตรฐานระดับฝุ่น PM2.5 ของประเทศสูงกว่าค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากร การศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการกำเริบของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ทำให้ต้องเข้ารับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙ และร้อยละ ๓๕ ตามลำดับ นอกจากนี้ การกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่น PM2.5 ของประเทศในระดับสูง ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าระดับฝุ่นในขณะนั้นอยู่

ในเกณฑ์ที่...

ในเกณฑ์ที่ปลอดภัย ขาดการป้องกันตนเองจากการหายใจ ทำให้ส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพได้ ดังนั้น การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องแก้ไขที่แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นสาเหตุของฝุ่น แหล่งกำเนิดในเมืองที่มีประชากรหนาแน่น มีการจราจรคับคั่ง และเมืองมีโรงงานหรือนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ เกิดจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงเป็นสาเหตุพื้นฐาน แต่การที่มีปริมาณฝุ่นเพิ่มขึ้น เป็นทวีคูณในช่วงฤดูแล้ง ทั้งในเมืองใหญ่และส่วนใหญ่ของประเทศ มีแหล่งกำเนิดสำคัญคือ การเผาชีวมวลการเกษตร เมื่อคิดเฉลี่ยทั้งปีพบว่า แหล่งกำเนิดหลักของฝุ่น PM2.5 ที่เป็นปัญหา และมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนมากที่สุด คือ การเผาชีวมวลซากผลิตผลเกษตร และไฟป่า ไม่ใช่การปล่อยไอเสียจากการจราจรทางบก หรือจากโรงงานอุตสาหกรรม ในช่วงฤดูแล้ง ของทศวรรษที่ผ่านมา การเผาชีวมวลเกษตร ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และยังมีการเผาในพื้นที่ ทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยวในพื้นที่ภูเขา กลายเป็นสาเหตุสำคัญ ส่วนหนึ่งของไฟป่าในภาคเหนือตอนบน นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มการเผาพื้นที่เกษตรจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นอีกจากการส่งเสริมเกษตรพันธะสัญญาในกลุ่มประเทศ Asian Economic Community : AEC ทำให้ในช่วงฤดูแล้งได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 โดยที่ภาครัฐจำเป็นต้อง เปิดใจยอมรับในข้อมูลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ แก้ไขปัญหา แหล่งกำเนิด ยกเลิกกิจกรรมที่สนับสนุน การทำเกษตรเชิงเดี่ยว ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนในระบบทุนนิยม สนับสนุนการทำเกษตรแบบ ผสมผสานตามแนวพระราชดำริ การให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างจริงจังเกี่ยวกับสาเหตุต้นตอ ที่แท้จริงและผลกระทบต่อสุขภาพของฝุ่น PM2.5 ปรับค่ามาตรฐานของฝุ่น PM2.5 ของประเทศ ให้สอดคล้องกับความปลอดภัยในชีวิต บังคับการใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด รวมถึง มีมาตรการกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดผลกระทบจากมลพิษข้ามแดน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดฝุ่น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชากรไทยต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) (GISTDA) ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สำนักงานได้ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการ ด้านภัยพิบัติในสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ของประเทศไทย ในการติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำข้อมูลและ แผนที่แสดงจุดความร้อน แผนที่พื้นที่เผาไหม้ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เผยแพร่และ สนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่แบบใกล้เวลาจริง (Near Real Time) และบูรณาการข้อมูลและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดาวเทียมร่วมกับ หน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อยกระดับการบริหารจัดการเชื้อเพลิง ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยมีรายละเอียดดังนี้ (๑) ข้อมูลจุดความร้อน (hotspot) จากดาวเทียม Terra/Aqua ระบบ MODIS และดาวเทียม Suomi NPP ระบบ VIIRS ครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย

/และประเทศ...

และประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบ ประกอบด้วย ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม หรือเรียกว่า กลุ่มประเทศ CLMV การตรวจวัดจุดความร้อนใช้ข้อมูลจากดาวเทียม Terra และ Aqua ระบบ Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer (MODIS) ที่มีความละเอียดเชิงพื้นที่ ๑,๐๐๐ เมตร ซึ่งปัจจุบันใช้งานมากกว่า ๒๑ ปี แต่ด้วยศักยภาพความถี่ของการบันทึกภาพที่พาดผ่านประเทศไทย ๔ ครั้งต่อวัน ในช่วงระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ นาฬิกา เวลา ๒๒.๐๐ - ๒๓.๐๐ นาฬิกา และเวลา ๐๑.๐๐ - ๐๒.๐๐ นาฬิกา (โดยประมาณ) และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) ยังรับสัญญาณข้อมูลจากดาวเทียม Suomi NPP ที่โคจรผ่านพื้นที่ประเทศไทยและกลุ่มประเทศ CLMV วันละ ๒ ช่วงเวลา คือ เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๔.๐๐ นาฬิกา และเวลา ๐๑.๐๐ - ๐๒.๐๐ นาฬิกา สำหรับข้อมูลจุดความร้อนสะสมยังคงใช้โมเดลของ NASA ซึ่งมีพื้นฐานจาก MODIS collection 4 and 5 active fire algorithm (๒) ข้อมูลพื้นที่เผาไหม้จากภาพถ่ายดาวเทียม Landsat - 8 เฉพาะในพื้นที่ ๑๗ จังหวัด ประกอบด้วย เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน พะเยา น่าน แพร่ ลำปาง ตาก กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี มีการประเมินพื้นที่เผาไหม้ด้วยการใช้ข้อมูลจากดาวเทียม Landsat - 8 ต่างช่วงเวลาที่มีการบันทึกภาพทุก ๑๖ วัน มาวิเคราะห์เป็นข้อมูลหลัก โดยใช้ภาพต่างช่วงเวลา คือ ภาพช่วงก่อนเกิดไฟป่าและภาพหลังเกิดไฟป่า และเลือกใช้ช่วงคลื่นอินฟราเรดกลาง ช่วงคลื่นอินฟราเรดใกล้ และช่วงคลื่นแสงสีเขียวล้วนนำภาพสองช่วงเวลาดำเนินการวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของดัชนีการเผาไหม้ โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของค่าการสะท้อนแสงของพื้นที่เกิดไฟป่า (๓) ข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จากข้อมูลความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจากระบบ MODIS การวิเคราะห์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครเมตรหรือไมครอน (PM2.5) จากดาวเทียม Terra และ Aqua ระบบ MODIS โดยเลือกใช้แบบจำลอง MODIS AOT Product Level 2 หรือ MODIS Aerosol หรือดัชนีคุณภาพอากาศ สามารถแสดงค่าความลึกเชิงแสงของอนุภาคแขวนลอยในอากาศ ทั้งบนบกและในทะเล ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับการดูดกลืนแสงและการกระจายของแสงอาทิตย์อันเนื่องมาจากละอองลอยที่มีขนาดเล็กกว่า ๑ ไมโครเมตร (มลพิษในอากาศ) จนถึงขนาดหยาบ (ฝุ่นละออง) ผลิตภัณฑ์ของ MOD04 Level 2 ให้ค่า AOD ในความยาวช่วงคลื่น ๐.๔๘ ไมโครเมตร และ ๐.๖๖ ไมโครเมตร ที่ความละเอียดภาพ ๑๐ x ๑๐ ตารางกิโลเมตร และเป็นข้อมูล near real - time ๒ ช่วงเวลา คือ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา และเวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ นาฬิกา ตามเวลาประเทศไทย จากนั้นนำมาหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง AOD ที่ได้จาก MODIS Aerosol Product และค่าฝุ่นละออง PM2.5 จากพื้นดินที่ได้จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษที่ติดตั้ง

/ครอบคลุม...

ครอบคลุมทั่วประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น ๖๔ สถานี ทำให้สามารถแสดงข้อมูลในเชิงพื้นที่ด้วยแผนที่ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เผยแพร่ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปเพื่อติดตามสถานการณ์คุณภาพอากาศและฝุ่นละอองขนาดเล็กในอากาศ (รายช่วงเวลา) ในภาพรวมของประเทศไทย (๔) ข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จากข้อมูลความลึกเชิงแสงของฝุ่นละออง จากดาวเทียม Himawari - 8 ซึ่งเป็นการสร้างแบบจำลองการประมาณค่า PM2.5 พัฒนาโดยวิธีการทางสถิติแบบสมการเชิงเส้น และสมการแบบพหุนาม (Polynomial) โดยใช้ข้อมูล AOD จากดาวเทียม Himawari - 8 ร่วมกับการตรวจวัดค่าความเข้มข้นของ PM2.5 จากสถานีตรวจวัดภาคพื้นดินของกรมควบคุมมลพิษ โดยได้ใช้สมการ ๓ ชุด เป็นสมการสำหรับฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน ในการประเมินค่าความเข้มข้นของ PM2.5 ตลอดคาบเวลา ๑ ปี ซึ่งสมการแต่ละชุดจะถูกนำมาใช้ตามเวลาที่กำหนด เพราะปัจจัยทางด้านสภาพอากาศ ปริมาณเมฆ ปริมาณฝน อุณหภูมิ ความชื้นในอากาศ ความเร็วลม ที่แตกต่างกันในแต่ละฤดูกาลของประเทศไทยส่งผลต่อศักยภาพการตรวจวัดค่า AOD ของดาวเทียม Himawari - 8 (๕) การเผยแพร่และให้บริการข้อมูลและรายงานสรุปการติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน (เมื่อสิ้นสุดสถานการณ์) ซึ่งระบบติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน หน่วยงานของรัฐ ประชาชน และผู้สนใจ สามารถเข้าถึงข้อมูลของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) ที่ประกอบด้วยข้อมูลจุดความร้อน พื้นที่เผาไหม้ พื้นที่เสี่ยงไฟป่า ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) แผนที่แสดงกลุ่มหมอกควัน และแผนที่แสดงคาดการณ์ความเร็วและทิศทางลม รายงานสรุปการติดตามสถานการณ์ฯ และ HOTSPOT DASHBOARD จากข้อมูลดาวเทียมระบบ VIIRS ผ่านเว็บแอปพลิเคชัน เพื่อติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันได้ที่ <http://fire.gistda.or.th> โดยระบบติดตามสถานการณ์และประเมินค่าความเข้มข้นฝุ่นละออง PM2.5 จากข้อมูลดาวเทียมเพื่อการประเมินค่าฝุ่นละออง PM2.5 ณ ระดับพื้นผิวรายชั่วโมงแบบใกล้เวลาจริง (Near Real Time) ที่สามารถให้ข้อมูล PM2.5 ได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทย โดยมุ่งหวังลดช่องว่างเชิงพื้นที่ของข้อมูลฝุ่นละอองของประเทศและข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือตรวจวัดภาคพื้นดิน และข้อมูลฝุ่นละอองจากดาวเทียมยังสามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังเพื่อศึกษาพฤติกรรมและทิศทางการเคลื่อนตัวของฝุ่นละอองเพื่อใช้ในการติดตามภาพรวมของมลพิษข้ามพรมแดน

สำหรับข้อมูลปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน นั้น จากภาพแสดงปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 สูงสุดรายปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาพรวมของจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อ

/ลูกบาศก์เมตร...

ลูกบาศก์เมตร โดยเฉพาะตอนกลางและตอนบนของจังหวัด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดเชียงใหม่ มีปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 พบมากในเกณฑ์ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) แต่ยังคง ตรวจพบปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร บริเวณตอนล่างของ อำเภออมก๋อย และตอนบนของอำเภอเชียงดาว ส่วนปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า ภาพรวมของ จังหวัดเชียงใหม่มีปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 อยู่ในเกณฑ์ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยบริเวณที่มีปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 ในเกณฑ์ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) โดยเมื่อวิเคราะห์ค่าปริมาณฝุ่น PM2.5 ของจังหวัดเชียงใหม่เป็นรายเดือน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ พบว่า เดือนมกราคมและเดือนกุมภาพันธ์พื้นที่ส่วนใหญ่มีค่าปริมาณฝุ่นอยู่ในช่วง ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเขียว) และในช่วง ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเหลือง) บางแห่ง เดือนมีนาคมพื้นที่ส่วนใหญ่มีค่าฝุ่น PM2.5 อยู่ในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) และพบพื้นที่ที่มีค่าฝุ่น PM2.5 ที่มากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีแดง) บริเวณ ตอนกลางของจังหวัดในเดือนเมษายนพื้นที่ส่วนใหญ่มีค่าฝุ่น PM2.5 มากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อ ลูกบาศก์เมตร (สีแดง) โดยเฉพาะทางฝั่งตะวันออกของจังหวัดเชียงใหม่ และพบค่าฝุ่น PM2.5 ในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ที่มีค่า PM2.5 ในเกณฑ์ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเหลือง) กระจายอยู่ตอนล่างของจังหวัด ส่วนเดือน พฤษภาคม ค่าฝุ่น PM2.5 จะมีค่าลดลงอยู่ในช่วง ๐ - ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีฟ้า) ทางตอนล่างของจังหวัด และพื้นที่ที่มีค่าฝุ่นในช่วง ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเขียว) และ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเหลือง) กระจายทั่วจังหวัด แต่จะพบพื้นที่ที่มีค่าฝุ่น PM2.5 ในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) เล็กน้อย จากข้อมูลที่วิเคราะห์พบว่า เดือนมีนาคม และเดือนเมษายน เป็นช่วงเวลาที่ค่าฝุ่นคว้นเกินกว่าค่ามาตรฐาน และ มีความสัมพันธ์กับจุดความร้อน (Hotspot) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ นอกจากนั้นการวิเคราะห์ปริมาณ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) จากดาวเทียม Terra และ Aqua ระบบ MODIS พบว่า ค่าสูงสุดของ PM2.5 ที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงจุดภาพ (pixel) ในแต่ละเดือนของพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ อยู่ระหว่าง ๒๓.๕ - ๑๕๕.๒ โดยช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนพบ ค่า PM2.5 สูงสุด โดยเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลจุดความร้อนสะสมรายเดือนในจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ พบว่าข้อมูลทั้งสองมีความสอดคล้องกัน และจากข้อมูลความถี่เชิงแสงของฝุ่นละออง จากดาวเทียม Terra และ Aqua และ Himawari - 8 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จากสถิติค่าจุดภาพสูงสุดรายเดือนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๔๙.๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ใน เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๓๕.๓ ไมโครกรัมต่อ

/ลูกบาศก์เมตร...

ลูกบาศก์เมตร ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๐.๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๙๖.๖๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนเมษายน ๒๕๖๕ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๕.๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และในเดือนเมษายน ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองเท่ากับ ๑๕๕.๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้ จากข้อมูลดาวเทียม Himawari - 8 พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๒๗.๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๙.๔๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๐.๖๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๔๔.๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ศาลไต่สวนคู่กรณี เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ ผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ขอยืนยันตามคำฟ้อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ขอยืนยันตามคำให้การ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ขอยืนยันตามคำชี้แจง ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๖

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำชี้แจงและพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๔ หมู่ ๕ ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต้องสูดดมกลุ่มควันหรือฝุ่นละออง ซึ่งสะสมต่อไป ก็จะเป็นมะเร็งปอด ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนและประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นทุกปี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยการบริหารราชการแผ่นดิน กรณีไม่ใส่ใจแก้ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้กรมฝนหลวงทำฝนหลวงเพื่อดับควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ถ้าทำฝนจะทำให้ฝนบรรเทาเบาบางลงได้ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่ที่มีปัญหาเป็นเขตภัยพิบัติทั้งจังหวัด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อย่างนี้เฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยทำเป็นวาระแห่งชาติอันดับหนึ่งในการแก้ไขปัญหา และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติตามหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน

/๒.๕ ไมครอน...

๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ให้หมดสิ้นไป (ของทุกปี) โดยจัดทำประกาศเขตจังหวัดเชียงใหม่เป็นเขต ภัยพิบัติเพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถใช้งบประมาณของตนเองมาใช้ได้

โดยที่กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีประกาศ กรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของ คุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10)... ข้อ ๒ กำหนดว่า ดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับการแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมี คะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่าค่ามาตรฐาน คุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่า ความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือนมีดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ ระดับดี สีเขียว หมายถึง คุณภาพอากาศดี สามารถ ทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพ เป็นพิเศษหากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำ กิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคาย เคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกัน ตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แ่นหน้าออก ปวดศีรษะหัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมี อาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ และข้อ ๓ กำหนดให้ การคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศสำหรับ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ใช้หลักการ ดังนี้ (๑) ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษ ที่นำมาคำนวณเป็นดัชนีคุณภาพอากาศ ต้องแปลงให้เป็นค่าเฉลี่ยระยะเวลา ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง หน่วยไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (๒) การคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศจากค่าความเข้มข้นของ สารมลพิษ จากข้อมูลผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ โดยแต่ละระดับของค่าความเข้มข้นของ สารมลพิษทางอากาศเทียบเท่าค่าดัชนีคุณภาพอากาศที่ระดับต่าง ๆ ตามตารางและสูตรคำนวณ

/เมื่อคำนวณ...

เมื่อคำนวณแล้วนำมาเทียบค่าดัชนีคุณภาพอากาศตามตาราง ดังนี้ ๑) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๐ - ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ ๒) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ ๓) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๙๐ ๔) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ และ ๕) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป

นอกจากนั้น กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดเก็บข้อมูลจากสถานการณ์คุณภาพอากาศในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ปรากฏข้อมูลคุณภาพอากาศ (ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)) ที่อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพและระดับมีผลต่อสุขภาพ แยกเป็นรายปี ดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๗ - ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และสูงกว่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๔ เท่า (ค่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๘ - ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทย ๕ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๐ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๔ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๓ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๖ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๑๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๘ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๔ - ๓๖๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๗๐ ไมโครกรัมต่อ

/ลูกบาศก์เมตร...

ลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ประมาณ ๒๔ เท่า

เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละออง โดยที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามให้เป็นที่ไปตามแผนดังกล่าว ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้กำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน และกำหนดให้ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภท PM2.5 (Particulate Matter: PM) เป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเสี่ยงทั้งเด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในทุกกลุ่มทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และกำหนดระดับการจัดการสาธารณภัยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ทั้งนี้ ขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ดังนี้ ระดับ ๑ การจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก มีผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับ ๒ การจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง มีผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ระดับ ๓ การจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ มีผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ระดับ ๔ การจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ซึ่งมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

/มอบหมาย...

มอบหมาย ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ และได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจระดับ การจัดการสาธารณสุข ในบทที่ ๔ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ ดังนี้ ให้ผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไข ประกอบการพิจารณาจัดการระดับการจัดการสาธารณสุขตามการประเมินความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ คือ เกณฑ์หรือเงื่อนไข (๑) พื้นที่ พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย (๑.๑) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (๑.๒) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และสถานประกอบการ (๑.๓) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (๑.๔) พื้นที่ทางธรรมชาติ (๒) ประชากร จำนวนและ ลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (๒.๑) บุคคล (๒.๒) จำนวนผู้อพยพ (๒.๓) จำนวน ผู้ได้รับบาดเจ็บ (๒.๔) จำนวนผู้เสียชีวิต (๓) ความซับซ้อน ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (๓.๑) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิค ของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง (๓.๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือส่งผลกระทบต่อสาธารณูปโภค พื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางการให้ความช่วยเหลือ (๓.๓) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติต้องหยุดชะงัก ระยะเวลา ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาการฟื้นฟูเบื้องต้น (๔) ศักยภาพด้านทรัพยากร ชีตความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่ (๔.๑) กำลังคนของหน่วยงานหลักและ หน่วยงานสนับสนุน รวมทั้งภาคประชาสังคม (๔.๒) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ พิเศษต่าง ๆ ตามลักษณะทางเทคนิคของแต่ละประเภทภัย (๔.๓) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ ผู้ได้รับผลกระทบ (๔.๔) แหล่งที่มาและงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่ (๕) การพิจารณา ตัดสินใจของผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์ตามเงื่อนไขต่าง ๆ (๕.๑) ขอบเขตการปกครอง (๕.๒) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณสุข ทั้งนี้ ให้ใช้เกณฑ์ หรือเงื่อนไขทางด้านพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน ศักยภาพด้านทรัพยากร และดุลพินิจของ ผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ในการ นำเสนอผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจ ในการประกาศยกระดับเป็นการจัดการสาธารณสุขครั้งใหญ่ (ระดับ ๓) และการจัดการสาธารณสุข ร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) นอกจากนี้ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากสาธารณสุขให้มี ประสิทธิภาพเพื่อเป็นการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศ ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข โดยมีกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการต่างประเทศเป็น หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ข้อ ๒ กำหนดว่า กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน

/ในบรรยากาศ...

ในบรรยากาศโดยทั่วไปค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และข้อ ๓ กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับอัตราการเข้ารับการรักษาของผู้ป่วยนอก - ผู้ป่วยในและอัตราการเสียชีวิตของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ ในช่วงระยะเวลา นับแต่ปี ๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับการบริหารจัดการและการตรวจรักษา ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งอัตราการเข้ารับการรักษาผู้ป่วยนอก และการส่งตรวจวินิจฉัยการรักษาขั้นสูง อัตราการเข้าพักรักษาผู้ป่วยใน การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ขั้นสูง อัตราการเสียชีวิต และค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยในแต่ละกรณี ได้แก่ โรคหืดกำเริบเฉียบพลัน กำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อในกระแสเลือด และข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการแพทย์ และงบประมาณในการดำเนินการทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในเขตภาคเหนือจากภาวะฝุ่นควัน (PM2.5) และได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและข้อขัดข้องในการดูแลรักษาผู้ป่วยของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

คณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการแพทย์ ปัญหาและข้อขัดข้อง แนวทางการแก้ไข ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาและข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) มีดังนี้ (๑) ดัชนีคุณภาพอากาศ ตามมาตรฐานคุณภาพอากาศขององค์การอนามัยโลก ระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ (๒) กลไกของฝุ่นที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป และกลุ่มเสี่ยงในการเกิดภาวะเจ็บป่วยสะสมต่อผู้สูงอายุ เด็กเล็ก และหญิงตั้งครรภ์ (๓) ผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่น และภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรงต่อผู้ป่วยทั่วไป ผู้ป่วยสูงอายุ ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง ผู้ป่วยโรคเกี่ยวกับทรวงอกและระบบทางเดินหายใจ รวมทั้งโรคทางเดินหายใจที่สำคัญ เช่น โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และโรคมะเร็งปอด ทั้งในด้านคุณภาพชีวิต ภาวะสุขภาพ การเข้ารับการรักษา การเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล การเข้าพักรักษาตัวในตึกผู้ป่วยหนัก อัตราครองเตียง ภาวะแทรกซ้อนทางการแพทย์ และอัตราการเสียชีวิต รวมทั้งข้อมูลทางการแพทย์ในการตรวจรักษา

ในช่วง...

ในช่วงระยะเวลานับตั้งแต่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน (๔) ข้อมูลการศึกษาวิจัยทางการแพทย์เกี่ยวกับระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ (๕) ปัญหาและข้อขัดข้องของแพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรกระบบทางเดินหายใจและโรคทรวงอกในการตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นและภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรง (๖) แนวโน้ม พยากรณ์ทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรค (๗) ปัญหาและข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาคันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ระยะเร่งด่วนและระยะยาว

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) หรือ GISTDA ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจากดาวเทียม Himawari - 8 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และข้อมูลจากสถิติค่าจุดภาพสูงสุดรายเดือนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๔๙.๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๓๕.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๐.๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๙๖.๖๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนเมษายน ๒๕๖๕ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๕.๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และในเดือนเมษายน ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๕.๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้ จากข้อมูลดาวเทียม Himawari - 8 ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๒๗.๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๙.๔๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๐.๖๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๔๔.๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว
คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยรวมสี่ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลมีอำนาจกำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โดยที่วิธีพิจารณาคดีปกครองใช้ระบบไต่สวนตามความในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ตุลาการศาลปกครองย่อมมีอำนาจดุลพินิจในการแสวงหาข้อเท็จจริงซึ่งการกำหนดตัวผู้ถูกฟ้องคดีถือเป็นกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลประการหนึ่ง

/อันสามารถ...

อันสามารถกระทำได้ตามที่เห็นสมควรตามนัยข้อ ๕ ประกอบกับข้อ ๕๐ แห่งระเบียบดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติว่า การดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับการฟ้อง การร้องสอด การเรียกบุคคล หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเป็นคู่กรณีในคดี การดำเนินกระบวนการพิจารณา การรับฟังพยานหลักฐาน และการพิพากษาคดีปกครอง นอกจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด โดยที่ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามข้อ ๗๘ กำหนดว่า บุคคลภายนอกซึ่งมิใช่คู่กรณีอาจเข้ามาเป็นคู่กรณีได้ด้วยการร้องสอด ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้ บังคับโดยอนุโลม เมื่อคดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่ กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับ ควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อ ระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณสุขในวงกว้าง จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณี และเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งเป็นประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐ โดยที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งเป็นคณะกรรมการตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มีหน้าที่ในกรณีที่ปรากฏว่า ท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการ ควบคุม ลดและขจัดมลพิษได้ ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อันเป็นการยื่นฟ้อง คดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะแล้ว เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมศาลจึง มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวโดยตรง ซึ่งมีใช้ การเรียกตัวบุคคลเป็นการเฉพาะให้เข้ามาเป็นผู้ถูกฟ้องคดีด้วยการร้องสอด ตามข้อ ๗๘ แห่ง ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยไม่จำเป็นต้องมีคำร้องขอหรือต้องดำเนินการไต่สวนเพื่อมีคำสั่งให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เข้ามาในคดีก่อนมีการส่งหมายเรียกให้ทำคำให้การแต่อย่างใด ส่วนกรณีศาลมีคำสั่งลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยมีได้แจ้ง ให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบ นั้น ศาลได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ แจ้งการกำหนดตัว คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบแล้ว นอกจากนั้น

/ในวันที่...

ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ ผู้รับมอบอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็ได้ทราบคำสั่งศาลที่กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกทางด้วยแล้วเช่นกัน กรณีจึงไม่ถือว่าเป็นกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบตามข้อ ๗ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่อย่างไรก็ดี การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กล่าวอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีมิได้ประสงค์จะฟ้องคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ศาลจึงไม่มีอำนาจกำหนดตัวผู้ถูกฟ้องคดีใหม่ให้แตกต่างไปจากความประสงค์ของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้

ประเด็นที่สอง คำฟ้องนี้เป็นคำฟ้องที่ศาลรับไว้พิจารณาและพิพากษาได้หรือไม่ กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่า ก่อนการยื่นฟ้องคดีนี้ผู้ฟ้องคดีต้องมีการยื่นคำขอหรือมีหนังสือร้องเรียนต่อฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือเสียหายที่เกิดขึ้นก่อนเพื่อให้ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามหน้าที่และอำนาจอันเป็นการดำเนินการที่เป็นสาระสำคัญก่อนฟ้องคดีต่อศาลปกครอง นั้น เห็นว่า การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น สามารถดำเนินการได้สองลักษณะ กล่าวคือ กรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถริเริ่มใช้อำนาจออกคำสั่งหรือกระทำการตามที่กฎหมายบัญญัติได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้ยื่นคำขอให้ดำเนินการ และกรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในอันที่จะออกคำสั่งหรือกระทำการอื่นใดโดยริเริ่มใช้อำนาจออกคำสั่งหรือกระทำการนั้นเองไม่ได้ แต่จะออกคำสั่งหรือกระทำการนั้นได้ต่อเมื่อมีผู้ยื่นคำขอเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมากให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่วงที่ ประกอบกับมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

/กำหนดให้...

กำหนดให้ท้องถิ่นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลดและขจัดมลพิษได้ และกฎหมายได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือ ร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่ และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง คดีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงอย่างชัดแจ้งและเป็นที่ยืนยันอยู่ทั่วไปว่า สภาพปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่เกิดขึ้นจากไฟป่าเป็นหลัก และเริ่มเกิดมลพิษในบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้ฟ้องคดีและประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่เป็นระยะเวลาหลายปีจนถึงปัจจุบัน โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีอำนาจหน้าที่ในการระงับเหตุที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษในพื้นที่ซึ่งมีปัญหาคันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติทันทีโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอให้ดำเนินการ เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยการบริหารราชการแผ่นดินกรณีไม่ใส่ใจแก้อันตรายจากควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ไม่มีความจริงจังห่วงใยประชาชนในภาคเหนือที่เข้ามาสูดดมควันหรือฝุ่นละออง โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่สั่งการให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตรให้ทำฝนหลวงเพื่อดับควันหรือฝุ่นละออง และไม่ประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเขตภัยพิบัติ ทำให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาคันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นทุกปี ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ประกอบกับคำขอท้ายฟ้องของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดเป็นคำขอที่ศาลมีอำนาจกำหนดคำสั่งบังคับเพื่อแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อีกทั้ง เป็นการฟ้องคดีเพื่อขอให้แก้ไขปัญหาคันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ให้หมดสิ้นไปอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ในการดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในสภาพแวดล้อมที่ดี กรณีจึงเป็นการฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ศาลย่อมมีอำนาจที่จะรับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาและพิพากษาได้

ประเด็นที่สาม ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่

/ดังกล่าว...

ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ให้หมดสิ้นไป หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ... (๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ... มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๕๓ บัญญัติว่า รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด วรรคสอง บัญญัติว่า บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย และวรรคสาม บัญญัติว่า รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า รัฐต้อง... (๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๕๙ บัญญัติว่า ในกรณีปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑ บัญญัติให้ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (๑) กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติ

/ราชการ...

ราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น... พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้... “ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐเป็นอันมากให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่... มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒ (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๓๕ (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗... (๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑)... (๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม... (๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องดังต่อไปนี้... (๔) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป... และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ บัญญัติคํานิยาม คำว่า “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน

/หรือของรัฐ...

หรือของรัฐ มาตรา ๒ บัญญัติว่า ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กปภ.ช.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ... และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการ ผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๓ และผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๑ และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ด้วย

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายดังกล่าว รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องระมัดระวังในการดำเนินการที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิตเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้น้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า และประชาชนชาวไทยมีสิทธิในการจัดการ และบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนในขณะเดียวกันรัฐก็มีหน้าที่ในการคุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเช่นกัน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วย โดยที่ปัญหาเกี่ยวกับควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณสุขในวงกว้าง กอปรกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณีและเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งเป็นประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐ และเมื่อพิจารณาจากนิยามคำว่า “ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษ ซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน “อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้ พิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่า ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานเป็นกรณีที่เกิดขึ้นจากเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่องมาจาก

/ภัยธรรมชาติ...

ภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวของรัฐเป็นอันมาก และกฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดินก็กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีอำนาจสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้ และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่จะมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการกระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังมีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒ พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๓๕ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗ พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๑๓ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดไว้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ข้อ ๒ กำหนดว่า มาตรฐานฝุ่นละอองขนาด

ไม่เกิน ๒.๕...

ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และข้อ ๓ กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า จากข้อมูลการเฝ้าระวังสถานการณ์คุณภาพอากาศในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่จัดเก็บข้อมูลโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ปรากฏข้อมูลคุณภาพอากาศ (ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)) ที่อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ และระดับมีผลต่อสุขภาพ แยกเป็นรายปี ดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๗ - ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และสูงกว่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๔ เท่า (ค่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๘ - ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทย ๕ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๐ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๔ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จากข้อมูลจะเห็นได้ว่ามีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๓ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๖ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๑๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๘ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ข้อมูลระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖) พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๔ - ๓๖๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๗๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ประมาณ ๒๔ เท่า ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกันแล้วจะเห็นได้ว่า มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี

/พ.ศ. ๒๕๖๖...

พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทย ซึ่งกำหนดค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ซึ่งกำหนดเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลกค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ที่อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพและระดับมีผลต่อสุขภาพในปริมาณที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี

นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาล ตามที่คณะนิติคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูล นั้น ได้ความว่า ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้เกิดกลุ่มโรค ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อ กลุ่มโรคภูมิแพ้ และกลุ่มโรคไม่ติดต่อ โดยที่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตสำคัญของฝุ่น PM2.5 อยู่ ๕ โรค คือ โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และมะเร็งปอด แต่ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ มีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตจากฝุ่น PM2.5 เพิ่มอีก ๘ โรค รวมเป็น ๑๓ โรค โดยที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเป้าหมายที่แนะนำล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไว้ ๒ ค่า ดังนี้ ค่าเฉลี่ยรายวัน ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปี ไม่เกิน ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยของฝุ่น PM2.5 รายวัน ซึ่งปัจจุบันค่าเฉลี่ยฝุ่นรายปีของจังหวัดเชียงใหม่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึง ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทำให้อัตราการเสียชีวิตของประชากรเชียงใหม่สูงกว่าประชากรในประเทศที่มีค่าฝุ่นต่ำกว่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึงร้อยละ ๒๐ ส่วนกลไกของฝุ่นที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษของฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป ได้แก่ ผู้สูงวัย เป็นกลุ่มประชากรที่มักจะมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบหัวใจและหลอดเลือดอยู่เดิม เมื่อมีฝุ่นหรือสารก่อการอักเสบจากฝุ่นเข้าสู่กระแสโลหิตจะทำให้เกิดการอักเสบของเส้นเลือด ย่อมส่งผลกระทบต่อทุกอวัยวะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวใจและสมองเพิ่มขึ้นจากพยาธิสภาพเดิมได้โดยง่าย ผลกระทบต่อหญิงตั้งครรภ์ ในมารดาที่สัมผัสมลพิษทางอากาศในขณะตั้งครรภ์จะส่งผลกระทบต่อทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวน้อยลง เพิ่มความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด ทารกตายก่อนคลอด การเกิดความพิการของทารกในครรภ์ โดยเฉพาะความพิการของหัวใจ การเกิดทารกผิดปกติ การเกิดอาการหอบหืดในสตรีตั้งครรภ์ และการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (ภาวะครรภ์เป็นพิษ) และผลกระทบต่อเด็กเล็ก จะทำให้เกิดการอักเสบของถุงลม ทำให้พัฒนาการของถุงลมหยุดชะงักและทำให้ถุงลมไม่สามารถเจริญพัฒนาต่อไปจนเท่ากับผู้ใหญ่ปกติได้ และผลการวิจัยเกี่ยวกับโรคระบบการหายใจที่มีความรุนแรงของประชากรจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อนุภาคฝุ่นทำให้ผู้ป่วยโรคหืดมีอาการเพิ่มขึ้น ควบคุมโรคได้ยากขึ้น ทำให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีอาการมากขึ้น คุณภาพ

/ชีวิตແຍ່ລง...

ชีวิตแ่ล่ง และมีสมรรถภาพปอดลดลงในช่วงฤดูฝน เกิดการกำเริบฉับพลันของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และจากข้อมูลย้อนหลังของการเสียชีวิตในจังหวัดเชียงใหม่ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๑ พบว่า อัตราการเสียชีวิตจากการกำเริบของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังถึงร้อยละ ๗.๒ - ๘.๙ ผลกระทบต่อระบบหัวใจและหลอดเลือดซึ่งจะกระตุ้นการอักเสบภายในของร่างกายทำให้เกิดการอักเสบของผนังหลอดเลือด และเปลี่ยนแปลงของเซลล์ผนังหลอดเลือด การเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติ เพิ่มการแข่งขันตัวของเลือดทำให้เกิดปัญหาโรคหลอดเลือดหัวใจโรคหัวใจเต้นผิดจังหวะจนกระทั่งการเสียชีวิต ผลกระทบต่อระบบประสาทพบว่าทำให้เพิ่มโอกาสในการเกิดอัมพาตและโรคหลอดเลือดสมองครั้งใหม่ขึ้นร้อยละ ๒๔ และยังทำให้เป็นอัมพาตที่รุนแรงและเสียชีวิตเพิ่มถึงร้อยละ ๓๐ นอกจากนี้ยังมีผลต่อสมองโดยตรงจากการสูดดมเข้าไปกระตุ้นโปรตีนชยะที่อยู่ในสมองที่เป็นแหล่งกำเนิดโรคสมองเสื่อมหรืออัลไซเมอร์ สำหรับเด็กอายุ ๙ - ๑๐ ขวบ ที่อาศัยในพื้นที่ซึ่งมีมลภาวะฝุ่นพิษสูงมีแนวโน้มในการพัฒนาของสมองช้าหรือความฉลาดทางสติปัญญาต่ำ (IQ ต่ำ) ผลกระทบต่อการติดเชื้อพบว่า ระดับ PM2.5 ที่สูงขึ้น สัมพันธ์กับการเจ็บป่วยรุนแรงของไข้หวัดใหญ่ ปอดอักเสบ จนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น และยังสัมพันธ์กับการเกิดปอดอักเสบชนิดรุนแรง และเพิ่มความเสี่ยงการเกิดมะเร็งปอดได้ ๑.๔ เท่า ทั้งที่ไม่สูบบุหรี่ และจากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยรายปีของ PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แสดงให้เห็นว่าประชากรในจังหวัดเชียงใหม่จะมีอายุขัยสั้นลง ๒.๕ ปี ประกอบกับ ค่าชี้แจงของผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ที่ว่า ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในที่อาจจะเกี่ยวข้องกัปัญหาคว้นหรือ (PM2.5) คือ โรคระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังโรคหอบหืด และโรคมะเร็งปอด ตามลำดับ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่เกี่ยวกับประเด็นเรื่องการตรวจรักษา ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งอัตราการเข้ารับการตรวจรักษาผู้ป่วยนอก และการส่งตรวจวินิจฉัยการรักษาขั้นสูง อัตราการเข้าพักรักษาผู้ป่วยใน การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ขั้นสูง อัตราการเสียชีวิต และค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยในแต่ละกรณี ได้แก่ โรคหืดกำเริบเฉียบพลันกำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวายโรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อในกระแสเลือด ปัญหาและข้อขัดข้องในการดูแลรักษาผู้ป่วยของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ นั้น แพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคระบบทางเดินหายใจ และโรคทรวงอก โดยตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบของมลพิษละอองฝุ่น และภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรงพบว่า มีปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบ ฉับพลัน ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การเจ็บป่วยระยะ

/ฉับพลันและ...

ฉับพลันและระยะสั้นดังกล่าวมีความรุนแรงจนจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่มโรคไม่ติดต่อ หรือทำให้โรคไม่ติดต่อมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ในช่วงฤดูฝุ่นทุกปี เกินกว่าอัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียงของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะรับได้

กรณีจึงเห็นได้ว่า การแก้ปัญหาคันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามข้อมูลที่ได้จากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง และพยานบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาคันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ถือว่าเป็นกรณีที่ประจักษ์ชัดแจ้งอย่างต่อเนื่องว่า ท้องที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหามลพิษ ซึ่งมีแนวโน้มที่ร้ายแรงจนถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่า เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละออง โดยที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยกำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน

/แล้วก็ตาม...

แล้วก็ตาม แต่ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ก็ยังคงเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงเดือนธันวาคม - พฤษภาคมในช่วงปีที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามคำชี้แจงของคณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ กรณีจึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ประเด็นที่สี่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หรือไม่ โดยมีประเด็นที่ต้องพิจารณาก่อนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๔ นิยามคำว่า “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ มาตรา ๖ บัญญัติว่า ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กปภ.ช.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ... และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๓ และผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๑ และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ด้วย

เมื่อพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการเผชิญเหตุกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และหากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นเกินขีดความสามารถของพื้นที่องค์กรปฏิบัติในระดับที่เหนือขึ้นไป

/จะรับผิดชอบ...

จะรับผิดชอบ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ โดยแบ่งระดับการจัดการสาธารณสุขเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ สาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับที่ ๒ สาธารณภัยขนาดกลาง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ระดับที่ ๓ สาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ และระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ซึ่งครอบคลุมความเป็นไปได้ในการจัดการภัยของประเทศ แต่ไม่ปรากฏว่าแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว ใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขใดในการแบ่งระดับการจัดการสาธารณสุขเป็น ๔ ระดับ เมื่อพิจารณาแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ บทที่ ๔ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน แบบบูรณาการ โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการพิจารณากระดับการจัดการสาธารณสุขตามการประเมินความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ คือ เกณฑ์หรือเงื่อนไขทางด้าน (๑) พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย (๒) ประชากร จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (๓) ความซับซ้อน ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (๔) ศักยภาพด้านทรัพยากร ชีตความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่ (๕) การพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ ดุลพินิจจากการประเมินสถานการณ์ตามเงื่อนไขต่าง ๆ ทั้งนี้ให้ใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขทางด้านพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน ศักยภาพด้านทรัพยากร และดุลพินิจของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ในการนำเสนอผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาตัดสินใจประกาศยกระดับเป็นการจัดการสาธารณสุขขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) และการจัดการสาธารณสุขร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) ซึ่งภัยอื่น ๆ ตามนิยามคำว่า “สาธารณสุข” แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ย่อมหมายความรวมถึง สาธารณภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ด้วย ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ กรณีจึงเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ย่อมมีความผูกพันให้ต้องปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดไว้เช่นกัน

/กรณีจึง...

กรณีจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ให้หมดสิ้นไป หรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)... ข้อ ๒ กำหนดว่า ดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับ การแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่ากับมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน มีระดับการแจ้งเตือนดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ ระดับดี สีเขียว หมายถึง คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็นถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แสบหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ สำหรับเกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย และการคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศกรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM 2.5) ใช้หลักการ ดังนี้ (๑) ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษที่นำมาคำนวณเป็นดัชนีคุณภาพอากาศต้องแปลงให้เป็นค่าเฉลี่ยระยะเวลา ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง หน่วยไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (๒) คำนวณดัชนีคุณภาพอากาศจากค่าความเข้มข้นของสารมลพิษจากข้อมูลผลการวัดคุณภาพอากาศ โดยแต่ละระดับของค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศเทียบกับดัชนีคุณภาพอากาศ

/ที่ระดับ...

ที่ระดับต่าง ๆ ดังนี้ (๑) ความเข้มข้น ๐ - ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับค่าดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ (๒) ความเข้มข้น ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับค่าดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ (๓) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๙๐ (๔) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ และ (๕) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ตามตารางเทียบค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศสำหรับคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศ นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) (GISTDA) ซึ่งแจ้งต่อศาลว่า สำนักงานได้ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการด้านภัยพิบัติในสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ของประเทศไทย ในการติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำข้อมูลและแผนที่แสดงจุดความร้อน แผนที่พื้นที่เผาไหม้ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เผยแพร่และสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่แบบใกล้เวลาจริง (Near Real Time) และบูรณาการข้อมูลและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดาวเทียมร่วมกับหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อยกระดับการบริหารจัดการเชื้อเพลิง ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยพิจารณาจาก (๑) ข้อมูลจุดความร้อน (๒) ข้อมูลพื้นที่เผาไหม้ (๓) ข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จากข้อมูลความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจากดาวเทียม Terra และ Aqua ระบบ MODIS และ (๔) ข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จากข้อมูลความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจากดาวเทียม Himawari - 8 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จากสถิติค่าจุดภาพสูงสุดรายเดือนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่พบว่า เดือนมีนาคม ๒๕๖๑ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๔๙.๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๓๕.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๐.๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๙๖.๖๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เดือนเมษายน ๒๕๖๕ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๕.๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อพิจารณาจากข้อมูลดาวเทียม Himawari - 8 มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ต่อเนื่องกัน ณ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ของทุกวัน โดยที่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๗.๘๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๕๗.๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๓๒.๘๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๖.๐๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

/วันที่ ๔...

วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๑๙.๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๐๙.๙๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๐๙.๖๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๑๐.๑๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ไม่มีข้อมูล วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๓๓.๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๖.๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๗๘.๒๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๖ ไม่มีข้อมูล วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๒๗.๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๙.๔๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๐.๖๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๔๔.๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ไม่มีข้อมูล วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๒.๔๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๓๔.๖๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๘.๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๑๓.๕๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๐๑.๐๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๓.๑๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๕๑.๘๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๔๐.๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๓๔.๘๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๔๕.๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๐๗.๘๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๑๑.๒๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

เมื่อพิจารณาเกณฑ์การกำหนดคุณภาพอากาศตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ และข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) (GISTDA) แล้วเห็นว่า ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ต่อเนื่อง มีค่าความเข้มข้น ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๑ - ๒๐๐ ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ซึ่งประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น สำหรับผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และหากค่าความเข้มข้นของ

/สารมลพิษ...

สารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง มีค่าความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ เมื่อปรากฏว่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๓ วัน ระหว่าง ๑๒๗.๘๕ - ๑๕๗.๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ มีนาคม ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๓ วัน อยู่ระหว่าง ๑๐๙.๙๗ - ๑๒๖.๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๔ วัน อยู่ระหว่าง ๑๐๙.๖๒ - ๑๓๓.๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ระหว่างวันที่ ๒๔ มีนาคม - ๑ เมษายน ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ผู้พ้องคดีนำมาฟ้องต่อศาล มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๙ วัน อยู่ระหว่าง ๑๒๖.๕๑ - ๒๒๗.๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลและมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้มและสีแดง) ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ เมษายน ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๓ วัน อยู่ระหว่าง ๑๑๓.๕๒ - ๑๓๔.๖๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๗ วัน อยู่ระหว่าง ๑๐๗.๘๗ - ๒๕๑.๘๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลและมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้มและสีแดง) ซึ่งค่าความเข้มข้นของสารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง มีค่าความเข้มข้น ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๑ - ๒๐๐ เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ซึ่งประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น สำหรับผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และหากค่าความเข้มข้นของสารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน

/๒.๕ ไมครอน...

๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง มีค่าความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี้ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพ ควรปรึกษาแพทย์ ประกอบกับคำชี้แจงของผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ และ คณะบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ว่า มีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตที่สัมผัสฝุ่น PM2.5 คือ โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และมะเร็งปอด โรคติดเชื้อทางหายใจ และปอดอักเสบ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคภูมิแพ้ทางหายใจ เยื่อぶตาและผิวหนัง โรคสมาธิสั้น โรคสมองเสื่อม โรคไตเสื่อม โรคเบาหวาน โรคซึมเศร้า และมะเร็งปอด เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบที่รุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเพิ่มมากขึ้น

กรณีจึงเชื่อได้ว่า มีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกิดขึ้นจริงในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ และปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่มาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนานและจะยังคงมีต่อไปในอนาคต หากไม่ได้รับการป้องกัน บรรเทา และแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง ซึ่งถือเป็นสาธารณสุขภัยระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมายมีอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และโดยที่เป็นที่รับรู้กันว่า ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงนี้ เกิดจากการเผาในที่โล่ง โดยมีสาเหตุจากการเผาเพื่อหาของป่า ล่าสัตว์ การเผาไร่ เผาพื้นที่เกษตรในป่า การเผาของป่าและเกิดการลุกลามเข้าสู่พื้นที่ป่า และมีแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเหตุที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หากมีการดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุดังกล่าวขึ้นด้วยการดำเนินนโยบายสาธารณะของภาครัฐอย่างเร่งด่วนและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เหมาะสมและเพียงพอเพื่อให้ปัญหาดังกล่าวหมดสิ้นไปภายในเวลาอันรวดเร็ว ผู้ฟ้องคดีและประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่จึงตกอยู่ในภาวะเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อันเป็นผลมาจากการเผาในที่โล่งเพื่อหาของป่า ล่าสัตว์ การเผาไร่ การเผาพื้นที่เกษตรในป่า

/การเผาของป่า...

การเผาอกป่าและเกิดการลุกลามเข้าสู่พื้นที่ป่า ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปัญหาควันหรือฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ กรณีจึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ต้อง ปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ทำฝนหลวงเพื่อดับควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) หากทำแล้วจะทำให้ ฝุ่นบรรเทาเบาบางลงได้ นั้น เห็นว่า กรมฝนหลวงและการบินเกษตรเป็นหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่ เกษตร ป่าไม้ และเขื่อนกักเก็บน้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างเพียงพอต่อการเพาะปลูก และ นอกจากการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำแล้ว ยังมีการแปรสภาพอากาศเพื่อบรรเทาหรือ แก้ไขปัญหาภัยพิบัติอื่น ๆ เช่น ปัญหาหมอกควันและไฟป่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ที่มีผลต่อสุขภาพประชาชน ความรุนแรงจากพายุลูกเห็บที่ส่งผลกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร เป็นต้น ดังนั้น การปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อบรรเทาหรือแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จของการทำฝนหลวง ย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพอากาศ เช่น ความชื้นในอากาศ ความทรงตัวของอากาศ ทิศทาง และความเร็วของลม เป็นสำคัญ กรณีจึงเป็นคำขอที่ศาลไม่อาจกำหนดค่าบังคับได้ตาม มาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเขตภัยพิบัติทั้งจังหวัด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่นิ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) นั้น เห็นว่า ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุน ราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ กำหนดนิยามคำว่า “ภัยพิบัติ” หมายความว่า สาธารณภัยอันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือบุคคลหรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกาย ของประชาชน หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งระเบียบดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อวางหลักเกณฑ์สำหรับส่วนราชการในการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมีมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า แก่ผู้ประสบภัยพิบัติ ประกอบกับประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ กำหนดให้เมื่อภัยพิบัติเกิดขึ้นในจังหวัดให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการ จังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.)

/ประกาศ...

ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน หากไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.จ. ได้ทันท่วงที และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าความเสียหายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง กำหนดก็ให้มีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ไปก่อนได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ. จะเห็นได้ว่า ภัยอื่น ๆ ย่อมหมายความรวมถึง ภัยพิบัติจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ด้วย การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อีกทั้งยังต้องพิจารณาเกี่ยวกับเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน การจะประกาศให้เป็นเขตภัยพิบัติหรือไม่ ซึ่งเป็นดุลพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะที่เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหาร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และรับผิดชอบราชการในจังหวัดเชียงใหม่ที่จะพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามความเหมาะสมแก่กรณี โดยศาล ไม่อาจไปใช้อำนาจดังกล่าวแทนฝ่ายปกครองได้ กรณีจึงเป็นคำขอที่ศาลไม่อาจกำหนดค่าบังคับได้ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอย่างหนึ่งเฉยต่อปัญหาวันหรือ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยทำเป็นวาระแห่งชาติลำดับหนึ่งในการแก้ไขปัญหานี้ เห็นว่า ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ โดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง ซึ่งรวมถึงภาคเหนือ ประกอบด้วย ๓ มาตรการ แบ่งการดำเนินการเป็นระยะเร่งด่วน ช่วงวิกฤต ระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) ระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ซึ่งแต่ละมาตรการจะมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักและสนับสนุนไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการ ควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหามลพิษในช่วงวิกฤต สถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับ สถานการณ์ในช่วงวิกฤต มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งให้ความสำคัญในการควบคุมและลดการระบายมลพิษทางอากาศ จากแหล่งกำเนิดรวมถึงลดจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษ และมาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษเป็นการพัฒนาระบบ เครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการ รวมถึง การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และกำหนด แนวทางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในอนาคต ประกอบกับแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นแผนกำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยง

/จากสาธารณภัย...

จากสาธารณสุขของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐาน เป้าหมายจากสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ และภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณสุขให้มี มาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขอย่างบูรณาการ จึงกำหนดให้แผนมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (๑) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติให้แก่หน่วยงาน ทุกภาคส่วน ได้แก่ องค์กรภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ถึงระดับประเทศในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขอย่างบูรณาการเป็นระบบและมีทิศทาง เดียวกัน (๒) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและทิศทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข ซึ่งเป็นที่ ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศ และสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดทำแผนทุกระดับเพื่อให้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดผลสัมฤทธิ์ เช่น แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขจังหวัด แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขอำเภอ แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนปฏิบัติ การของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข และแผนสนับสนุน การปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินด้านต่าง ๆ เป็นต้น (๓) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถจัดการความเสี่ยง จากสาธารณสุข ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณสุข การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และ การฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม ตั้งแต่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ถึงระดับประเทศ และระดับนานาชาติ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การรู้รับ - ปรับตัว - ฟื้นตัวเร็ว - อย่างยั่งยืน (Resilience) และได้กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้ สังกัดกระทรวง และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบูรณาการ ความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ในการดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กรณีจึงเห็นว่า ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ได้ถูกกำหนดไว้เป็น วาระแห่งชาติแล้ว อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่มีการดำเนินการตามระยะเวลาตามแผนปฏิบัติการ ขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ และ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แล้ว ปรากฏว่าปริมาณ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ยังคงมีค่าสูงเกินเกณฑ์มาตรฐานของประเทศในช่วงหลายปี ที่ผ่านมา โดยเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้ อย่างเป็นรูปธรรม กรณีจึงเป็นการสมควรที่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องจะพิจารณา เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพและกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ เพิ่มเติมต่อไปในอนาคต

/เมื่อได้วินิจฉัย...

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองละเลยต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ล่าช้าเกินสมควรในการป้องกัน บรรเทาและแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แต่สถานการณ์ปัญหาควันหรือฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ได้คลี่คลายลงแล้วตั้งแต่ช่วง เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ปัญหาควันหรือ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ก็ยังคงเกิดขึ้นเป็นประจำ ในช่วงเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคมของทุกปีอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงขึ้น อันจะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และเกิดผลกระทบต่อ คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ กำหนดให้บุคคลและ ชุมชนมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อย่างสมดุล และยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๕๓ กำหนดให้รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตาม และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ประกอบกับมาตรา ๕๕ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพการป้องกันโรค และการบริการสาธารณสุขครอบคลุมถึง การรักษาพยาบาล ด้วยเหตุนี้ เพื่อเป็นการระวังและป้องกันมิให้เกิดปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และก่อให้เกิดผลกระทบเสียหาย ต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในอนาคตไว้ก่อน ตามหลักการระวังไว้ก่อน (Precautionary principle) และหลักการป้องกันล่วงหน้า (Preventive principle) ดังนั้น เมื่อเป็นที่แน่ชัดว่าปัญหาควัน หรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มว่าจะ เกิดขึ้นอีกในอนาคต กรณีจึงมีเหตุผลเพียงพอที่ศาลจะพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกำหนด มาตรการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว เพื่อใช้ในการระวัง ป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาค วันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ที่อาจเกิดขึ้นใน อนาคต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการป้องกัน คุ่มครอง บำรุงรักษา พื้นฟู และบริหารจัดการปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมอันเกิด จากควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ได้อย่างสมดุลและยั่งยืนต่อไป

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันใช้อำนาจตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการอื่นใด

/เพื่อระวัง...

เพื่อระวัง ป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหามลพิษอันเกิดจากควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ให้อยู่ในค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป และเกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศในระดับดีมาก หรือระดับดีต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในอนาคตได้อย่างทันที่วงที่ ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายจิรสวัสดิ์ สุรฤทธิ์ธำรง
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายวิสูตร วัจนะเสถียรกุล
รองอธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่

ตุลาการหัวหน้าคณะ

นายรัตน์เขต เตชะตน
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

ตุลาการผู้แถลงคดี : นางสาวพิชญ์ณัฐ คันธรัตน์กุล

